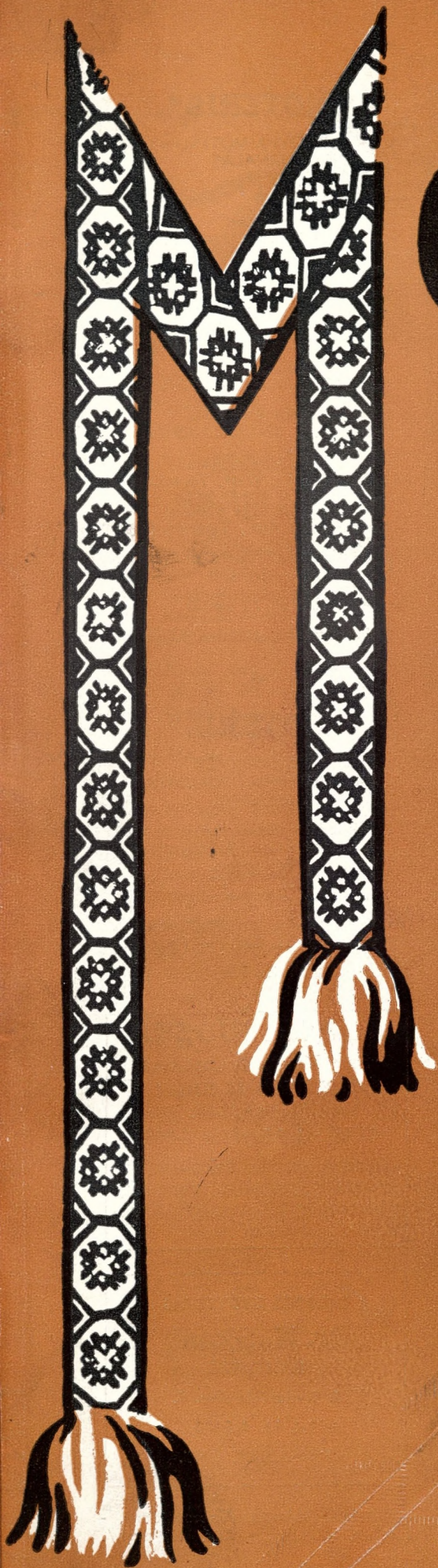

MOTERIS

Nr. 3 (8)

Liepa - Rugsējis

T U R I N Y S

Maloni skaitytoja	1
Mintys lietuviškam jaunimui. N.Kersnauskaitė	1
Skamba, skamba kankliai. O. Mikulskienė	3
Saulės užtemimas. K. Grigaitytė	6
Motiniai (eil.). A. Dubauskienė	7
Senosios lietuvių moterų d-jos Clevelande. J. Damušienė	8
Knyga ir vaikas. J. Navickaitė	11
Prisiminimai apie pirmąjį Lietuvių Moterų suvažiavimą Kaune. J. Nasvytienė	13
Nesuprastas. B. Kemežaitė	14
Koplyčioj, Medžiai naktį, Ramunėlė (eil.) D. Prikockytė	15
Mergaičių kertelė: Lietuvaitė ir gėlės. I. Stasaitė	16
Lietuviškas tautinis šokis. J. Gailiušytė	16
Mūsų moterys	17
Moterys plačiame pasaulyje	20
Dvi seserys. B. Kemežaitė	21
Mada — socialinis reiškiny. Suliet. M. K.	22
Šešių milijonų armija. P. Kaladė	24
Filmas. Mados. Apžvalga	25
Šeiminkams	25
Pašto dėžutė	26
Tarp mūsų kalbant. Atsiųsta paminėti. Šypsenos.	27
Administracijos pranešimai	27

"MOTERS" REDAKCINĖ TALKA

Kanadoje, Toronte — P. Abromaitienė, B. Pabedinskienė, F. M. Yokubynienė,
gyd. A. Užupienė, K. Juozapavičienė, I. Matusevičiūtė (liet. kalba),
Z. Daugvainienė (korektūros).
A. Tamošaitienė, Kingston;
Sesuo M. Felicija, Montreal;
Dr. A. Šidlauskaitė ir Dr. M. Ramūnienė, Ottawa.

JAV valstybės: Chicagoje — D. Augienė, Dr. O. Labanauskaitė, S. Semėnienė,
F. Manelienė, A. Rugytė;
New Yorke — M. Galdikienė, S. Narkeliūnaitė, Nelė Mazalaitė;
Clevelande — L. Gailiušienė, Dr. M. Žilinskienė;
Los Angeles — E. Tumienė;
New Jersey — K. Grigaitytė - Graudušienė;
Birmingham — Alė Rūta - Arbačiauskienė.
Kolumbija — A. Dubauskienė, Emilija Petrauskaitė - Pasalanė

Redakcinę Talką sudaro:

- "Moterys" telpiančių skyrių organizatorės;
- Bendradarbių duodančios metuose ne mažiau dviejų vertingų straipsnių, originalios kūrybos, vertimų, apžvalginės medžiagos iš lietuviškojo gyvenimo, bei pasaulinių įvairenybių ir t.t.
- Aktyviai pasireiškiančios korespondentės bei foto korespondentės.

"MOTERIS"

LIETUVIŲ MOTERŲ
ŽURNALAS

Nr. 3 / 8 /

Leidžia
KANADOS LIETUVIŲ KATALIKŲ
MOTERŲ DRAUGIJA.

Leidžiamas kas trys mėnesiai.

Redaguoja
STASĖ PRAPUOLENYTĖ

Administratore
BRONĖ PABEDINSKIENĖ

Viršelį ir vinjetę
dail. H. J. ŽMUIDZINIENĖS.

Redakcijos adresas:
941A Dundas St. West, Toronto, Ont.

Administracijos adresas:
46 Delaware Ave., Toronto, Ont.

Spaudė "Žiburių" Spaudos Bendrovė,
Toronto, Ont.

KAINA 75 centai

Prenumerata metams \$2.50

"MOTERIS"

A QUARTERLY
LITHUANIAN WOMEN'S
MAGAZINE.

Published by the executive of the
Lithuanian Catholic Women's
Association.

1957 Summer Issue

Printed by "The Lights" Printing &
Publishing Co. Ltd. in Toronto.

Price 75c

Audykla JUOSTA

Sav. Kazys Prišmantas

1805 West 46 Street
Chicago 9, Ill.

Telef.: LAfayette 3-3085

Gamina juostas, takelius, pa-
galves, juosteles vardinių,
gimimo ir kitų progų dova-
noms.

EUROPOS GYDYTOJAS

Dr. N. Skaab

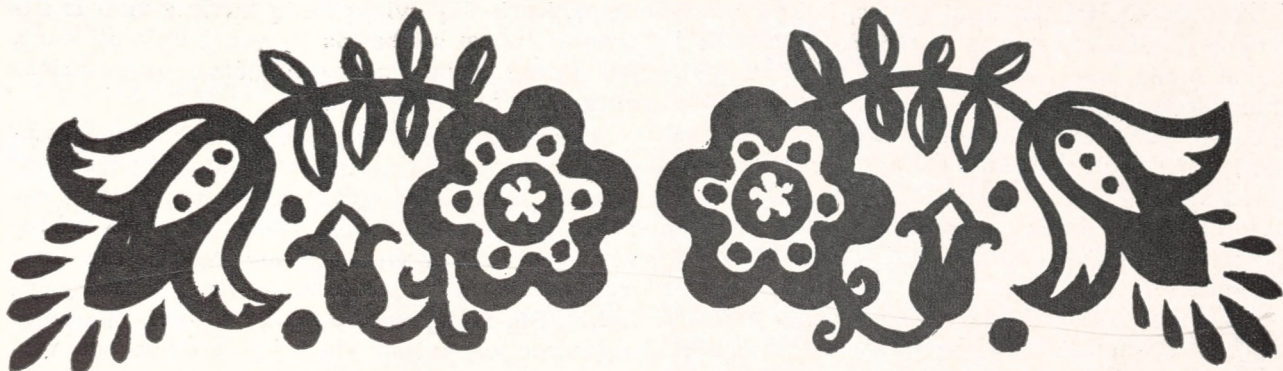
DANTISTAS

3 Barnesdale Ave. S.

Tel. LI. 4-6405

HAMILTON, ONT.

VIRŠELYJE: Marija Ambrozaitienė -
Pupūtė. /Aprašymą žiūr. 17 pusl./.

MALONI SKAITYTOJA

Šis numeris skiriamas paminėti 50-ties metų sukakčiai nuo pirmojo Moterų Kongreso įvykusio 1907 m. Kaudne, kuris davė pradžią organizuotai moterų veiklai Lietuvoje.

Natūralu, kad jo puslapius daugumoje užpildo Clevelando moterys, kurios įsteigė pirmą savo organizaciją 1906 m. ir kurių tarpe randasi dar pirmojo Lietuvos moterų suvažiavimo dalyvių.

Dėka mūsų talkininkų darbštumo, turime progos supažindinti skaitytojas su Clevelando, to vieno iš svarbių Amerikos didmiesčių, lietuvių moterų gyvenimu.

Čia sutiksime lietuvių emigrantę, išvykusią iš tėvynės prieš 50 su viršum metų ir pamatysite, kiek gražių darbų ji yra padariusi, kiek meilės ir širdies parodžiusi pagalbas reikalingiems.

Čia sutiksime taip pat ir veiklią naująją ateivę - tremtinę, atvykusią po antrojo pasaulinio karo, bei jos veržlią, mokslo siekiančią dukterį.

Clevelando lietuvių motinos, tiek senosios, tiek naujosios emigrantės, gali pasidžiaugti savo ne tik gražiomis, bet ir talentingomis dukromis, kurių darbai dabina šiuos puslapius.

Nėra abejonės, kad didmiesčių įtaka ne visuomet teigiamai veikia į jų gyventojus, tačiau reikia pasigėrėti Clevelando moterimis: jų uolumu tarnaujant Bažnyčiai, tėvynei ir artimui, bei auklėjant savo šeimas mūsų tautos tradicijų dvasioje.

1907 m. kongresas davė pradžią Lietuvių Katalikių Moterų Draugijai, kurios suvažiavimas ruošiamas Toronte šiais metais.

NIJOLĖ KERSNAUSKAITĖ

MINTYS LIETUVIŠKAM JAUNIMUI

“Pasakyk man savo didžios stiprybės paslaptį”, kalbėjo Samsonui Dalila. Ir jis, kuriam buvo skirta pradėti savojo krašto išlaisvinimą iš priešų jungo, jai atsakė, jog nuo pat mažens jis buvo pažadėtas Dievui ir iš Jo rankų plaukė jam jėga ir stiprybė. Ir kai šis pažadas buvo sulaužytas Samsonas tapo bejėgiu ir buvo visų išjuoktas.

Kur glūdi šiandieną stiprybės paslaptis tų išklydusių vaikų, kuriems per tolimus vandenynus šaukia ir moja Žemė Kryžių ir Smūtkelių? Kartu su bėgančiais metais, vyresniųjų akys, ieškodamos sau atsakymo, vis dažniau krypta į lietuviškąją jaunimą, ir kartais su nerimu ir rūpesčiu klausia: “Pasakyk, ar žinai savo didžios stiprybės paslaptį?”

Turbūt, kiekvienas jaunas žmogus, anksčiau ar vėliau savo gyvenime, pasiilgsta ko nors didingo ir gražaus. Kalnų upeliai, saulėlydžiai ant marių, žvaigždžių raštai dangaus skliautuose, žmogaus-kūrėjo pasireiškimas muzikoje, dailėje, literatūroje, liudija jam, kad jis yra sutvertas gėriui ir grožiui, ir skatina jį patį tapti kilnesniu ir geresniu žmogumi.

Daug, daug poetų dainavo apie žmogų, apie jo kelionę ir ieškojimą, apie jo kančią ir laimę. Akropolio laiptų pavėsyje sėdėjo aklasis Homeras ir ateinantiems šimtmečiams sekė savo Odisėją. O šiems praslinkus Šekspyras vis dar kūrė naują žmogų, ir Byrono Haroldas, užkopęs į sniegu apdengtas kalnų viršūnes, klausėsi šėlstančio vėjo raudos ir juokėsi iš žmogaus, palikusio kalno papėdėje. Ir vienos mažos šalies didis dainius bylojo apie žmogų. Jis regėjo, kaip

“Baltas baltas, kaip vyšnios viršūnė,
Žydro veido, kaip žydras dangus,
Kaip vėlė, kaip vėlė nemarūnė
Per pasaulį keliauja žmogus”.

/B. Brazdžionis/.

Ir nešasi šis žmogus su savimi nepavargstančią širdį, Dievo dovanotą jam sielą ir ieško didžiųjų baltųjų vyšnių sodų. Nešasi jis su savimi ilgesį, laimės troškimą ir nepatenkina jo visi pakeleję sutikti burtai, nes jis nuolat beldžiasi į dangiškojo sodo vartus.

Dievas sutvėrė žmogų ir suteikė jam nemirtingą sielą. Jis jį padarė pasaulio valdovu ir pastatė jį ant savo kojasuolio. Štai kodėl žmogus, širdimi kartą tikrąjį grožį pažinęs, nešiojasi savyje amžinų idealų ilgesį.

Žmogus tik tol žmonijai gyvas, kol jo sielos gyvybę palaiko tikėjimas ir meilė. Tikėjimas į Dievą, meilė Jam, gimtajam kraštui ir žmogui. Šitaip apibendrinta žmogiškoji pareiga, skirian- ti žmogų gėrio ir grožio teikimui kitiems ir ve- danti jį į asmeninę laimę, sukaupia savyje tuos gyvenimo pagrindus, kuriais remiasi žmogiškojo tobulumo ieškojimas. Teisingame šitos pareigos supratime bei atlikime ir glūdi mūsų stiprybės paslaptis.

Skaudus likimas, ištikęs mūsų kraštą, pastatė mus, gyvenančius išeivijoje, į lūžio ir konflikto kelią. Džiaugdamiesi laisve, ir visgi nebūdami laisvi, mes norime atrasti normalią gyvenimo vagą. Jos gi beieškodami mes galime pasirinkti vieną iš dviejų kelių: prisitaikymo ar išsilaiky- mo kelią. Prisitaikymo kelias yra ypatingai lengvas jaunimui. Jį pasirinkdami mes pasiten- kiname plaukimu kartu su srove, pasidavimu aplinkai, nesistengiant ją savo naudai palenkti ir išnaudoti. Pasirinkdami prisitaikymo kelią mes atsisakome bet kokios kovingumo dvasios ir tuo pačiu nevertai išduodame mūsų stiprybės paslaptį.

Išsilaikymo kelias yra sunkesnis, nes čia mes turime išmokti suderinti svetimo krašto reikala- vimus su mūsų pareigomis Lietuvai taip, kad šios interesai visados liktų mūsų visų veiksmų aks- tinu ir kelrodžiu.

Šis pasirinkimas kartais tampa sunkus net ir

tiems, kurie šių dviejų kelių buvimą žino ir su- pranta. Juo gi sunkesnis jis yra jaunimui, kuris jau dažnai jų buvimo nebeįsivaizduoja ir pasirinkimo būtinumo nebesupranta.

Lietuvą mes mylime dvejopai. Tie, kurie joje gimė ir užaugo ją myli meile, kurią jiems giliai įspaudė jų aplinka, gyvas ir apčiuopiamas gim- tosios žemės pajautimas. Tiems gi, kurie Lietu- vos neatmena ar visai jos nematė, tėvynės mei- lės jausmas turi būti sukurtas visai svetimoj ap- linkoj. Šią meilę ugdo šeima, bažnyčia, jaunimo organizacijos, tačiau visos jų pareigos bus vel- tui, jeigu pats jaunuolis, jaunuolė sąmoningai nesistengs šio jausmo, ir iš jo išplaukiančių pa- reigų pasisavinti.

Todėl šalia įvairių mokslo šakų, kurias mes, lietuviškasis jaunimas, pasirenkame savo studi- joms, greta amato ar profesijos, mes turime stengtis išugdyti savyje dvi pagrindines, kiek- vienai asmenybei privalomas, savybes: **ištikimu- mą savo tėvų tikėjimui ir gilią tautiškumo są- voką**. Įsigyti mokslo laipsniai bus beverčiai, jei- gu mes šių dviejų savybių atsisakysime. Thomas E. Murray, Atominės Energijos Komisijos narys, yra sekančiai apie tikėjimo svarbą išsireiškęs: "Neužtenka būti vien tik mokslininku. Nes jei- gu mokslininkas, kad ir labai menkai, nepajus šventumo minties žavesio, jis prasilenks su tik- ruoju pasisekimu". Gi tėvynės meilės jausmą, taip būdingą kiekvienam žmogui, Kiplingas nu- sakė sekančiais žodžiais: "Dievas, žinodamas, jog žmogaus maža širdis nepajėgs viso pasaulio my- lėti, skyrė jam mažutį žemės plotą ir leido jį vadinti tėvyne".

"Kiekvienas žmogus yra asmuo", rašo T. Žiū- raitis, "turįs protą, laisvą valią, individualybę, bet ne kiekvienas yra asmenybė. Asmenybė yra daugiau, negu asmuo. Asmuo yra Kūrėjo dova- na, asmenybė — išugdoma. Asmenybė — išsi- skleidęs asmuo, sugebąs suprasti dorybes bei vertybes ir jas įgyvendinti. Juo sėkmingiau vyksta įgyvendinti, juo didesne asmenybe tam- pa žmogus". Savosios tautybės branginimas ir tėvynės meilė priklauso prie pačių svarbiausių ir didžiausių dvasinių vertybių.

Tautybę mes galime, Carlton J. H. Hayes žodžiais, apibūdinti kaip grupę žmonių, kuriuos jungia ta pati kalba, kurie brangina tas pačias istorines tradicijas ir kurie sudaro atskirą ir savitą kultūrinę bendruomenę. Šia prasme tau- tiškumo pasireiškimas tam tikrų žmonių tarpe yra galimas ir tada, kai šie žmonės nesudaro politiniai nepriklausomos valstybės. Kiekvienos valstybės, kaip politinės institucijos pagrindas yra tautybė. Tačiau, **tautybės, kaip kultūrinės institucijos, gyvavimui valstybė nėra būtina**.

Gimtosios žemės, arba "terra patria", meilę mes vadiname patriotizmu, kuris šiandieną yra glaudžiai siejamas su tautiškumo pasireiškimu. Patriotizmą tas pats autorius nusako kaip "nuo- lankumą, kurį iššaukia nuoširdi meilė savajam

"Mergaitė iš San Juan"—aliejus.

Maria Ambrozaitienė

SKAMBA, SKAMBA KANKLIAI

Atataria vamzdžiai,
Gieda, gieda mergos
Atataria marčios.

Rygos, rygelės
Kalne uogelės,
Lietuvos mergelės
Gražiai gied.

Kanklės lietuviui skamba jau tūkstančiai metų, nors visai tikslaus jų amžiaus nustatyti nėra įmanoma, nes savuosius tautos kultūros istorijos šaltinius atkasti ir iššūrėti dar neturėjome nei laiko, nei galimybių. Tačiau, einant iš mūsų tautos kilmės vietos, jos amžiuje buvusių kaimynų tolygių kultūros apsiareiškimų bei priemonių: iš likusiųjų padavimų, senelių pasakojimų, bei kaikurių istorijoje užfiksuotų faktų galima susivokti, kad mūsų kanklės tautoje išaugusios dar gerokai prieš Kristaus gimimą.

Suomių istorikai sakosi iš mūsų kanklės, kurias jie vadina "kantele" vardu, yra pasiskolinę prieš 2000 metų. O taip pat ir kronikose yra užsimenama, kad Lietuvos karalių bei kunigaikščių menėse skambėjo kanklių, lumzdžių ir ragų muzika, dar prieškrikščioniškais laikais.

Mūsų kanklės yra apsuptos mistiškiausių padavimų, jos netik buvę naudojamos žinyčiose, anų laikų religinėse apeigose, bet yra buvę tam tikros giesmės-hymnai, dievams aukas ant aukuro atnašaujant, kurie būdavo giedami tik su kanklių muzika. Krivių kriviai, vaidilos ir vaidiliotai pranašaudavę ateitį ir pasakodavę apie narsius karo žygius kanklėmis skambindami. Kanklės pačios savo garsais kalbėdavusios į žmones, jų mirusiųjų artimųjų žodžiais, perduodavę jų skundus bei raudas. Todėl ir kanklėmis dirbti eglė būdavo kertama tada, kuomet mirdavo artimas žmogus. Kasdieniniame gyvenime kanklėmis skambindavo tik iškilesnieji vyrai, genties vyresnieji. Jie pasenę, to meno išmo-

kydavo savo įpėdinį ir jam perduodavo, kaip tam tikrą paslaptį, kaip moralinį turtą, drauge ir kaip genties likimo vairą.

Skambindavo jomis ir pramogose, dainas ir šokius, kurie senovėje būdavo šokant ir dainuojami. Buvo ir vestuvių apeigose giesmių ir raudų, kurias būtinai palydėdavo kanklės. Skambindavo vienos, ar keliuose unisono.

Senovinės kanklės savo išvaizda buvo kiek kitokios, negu dabartinės. Šiek tiek siauresnės, be rago ir nukirstu plonuoju galu. Buvo kanklių ir su panašia į žuvies galva, kuri būdavo gražiai išpjaustoma. Turėjo tik penkias stygas, sudėrintas dorine gama. Apatinioji dalis būdavo išskaptuojama iš klevo, beržo ar gluosnio o viršus iš eglės.

Skambinama buvo su dešine ranka, beržo šakaliuku per stygas braukiant, o kairės rankos pirštais nereikalingas stygas užtildant. Tonų užbėgimus išgaudavo, tildančiais pirštais stygą užgaunant. Ši kankliavimo būdą vadiname liaudiškuoju, kuriuo buvo naudojamosi iki nepriklausomybės atgavimo.

Žmonijos kultūrai vystantis, nebeužteko nei dainoje penkių tonų, nei kanklėse penkių stygų ir 18 šimtmečių jau randama kanklių su 10 stygų. Dabar naudojame Justino Strimaičio patobulintas kankles su 22 stygom, kurių orkestre naudojame net keturių rūšių, apimančių įvairaus aukštumo tonus. Tad orkestras skamba jau 5 oktavų skalėje. Tonacijoms keisti yra įstatomi

Taip atrodė pirmasis Klaipėdos šaulių kanklininkų orkestras

kraštui ir darbas jo dvasinei, intelektualinei ir fizinei gerovei. Nuoširdi tėvynės meilė ilgainiui mus išmoko suprasti, jog mes savojo krašto nesame verti, nes nei vienas žmogus nėra vertas to, ką jis myli".

Fizinis atsiskyrimas dar nenutraukia dvasinio ryšio ir neatleidžia pareigos varžtų. Todėl ir iš savojo krašto išklydę, mes jam savo lietuviška kilme neatšaukiamai priklausome. Tačiau, neužtenka vien tik priklausyti, reikia įrodyti, jog priklausai. Kad mes savo lietuviškos kilmės svarbą suprantame ir ja didžiuojamės galime, ir turime, įrodyti dviem būdais: priklausymu ir aktyviu dalyvavimu lietuviškoje veikloje ir Lietuvos vardo kėlimu svetimtaučių tarpe. Studi-

juojančiam jaunimui čia progų ir galimybių niekados nestigs. Jau vien savo, lietuviško vardo lydimu, atėjimu į svetimtaučių tarpą, mes atkreipiame jų dėmesį ir jų nuomonę apie mūsų kraštą, bent dalinai, remiasi ne vien mūsų žodžiais, bet ir mumis pačiais. Ar esame verti savosios tėvynės atstovai visur ir visada? Ar mokame suteikti žinių apie Lietuvą, jos istoriją, meną, literatūrą, muziką, tautodailę, apie mūsų kultūrinį gyvenimą išeivijoje?

Kad kiekvienas iš mūsų savo pareigą gerai atlikti mokėjome, žinosime tik tada, kai į mus, kurie savo lietuviška kilme esame pažadėti pakelės Rūpintojėliui ir Lietuvos žemės saujai, kreipsis ir tars: "Pasakyk man savo didžios stiprybės paslaptį".

O. Mikulskienės suorganizuotas šaulių kanklininkų orkestras Vilniuje 1940 m.

tonus paaukštinantys kištukai ir kanklės šiandien yra beveik chromatinis instrumentas. Kankliavimo būdas patobulintas, stygas užgaunant abiejų rankų pirštais, todėl galima paskambinti net ir sudėtingesnius muzikos kūrinčius.

Iki pradžios XX-to šimtmečio kanklės tebuvo naudojamos vien kaimo žmonių ir jau gana retai, tat mūsų tautos atgimimo veteranai, ši liūdną reiškinį pastebėję, ėmė rūpintis kanklių muzikos atgaivimu. S. Banaitis sudarė 8 kanklių orkestrą Kaune, vadovauti pakvietęs Pr. Puskunigį, kuris 1916 m. davė pirmuosius kanklių muzikos koncertus Kaune, net Karaliaučiuje. Tilžės "Birūtės" draugija kanklių orkestrą turėjo jau 1909 m.

Lietuvai nepriklausomybę atgavus, kanklių muzika populiarėjo, buvo įsteigta kankliavimo mokykla ir kursai, išleista ir vadovėliai. Tačiau kanklių muzika praktiškai tesirūpino tik muzikos mėgėjai, tat su pačios kanklių muzikos ištobuliniu meniniu atžvilgiu nebuvo toli pažengta. Ji liko toje padėtyje tol, kol jai vadovauti nepasiėmė kvalifikuoti muzikai, bei kompozitoriai. Prie šio reikalo pastūmėjimo į muzikų rankas kaip tik teko prisidėti ir man.

Studijuojant Klaipėdos Konservatorijos fortepiono klasėje, komp. Stasio Šimkaus buvau ruošiamas simfoniniam orkestrui arfininke. Konservatorijai nepajėgus išigyti arfos, tikslas liko nepasiektas. Tačiau ilgesys arfos muzikai širdyje neišnyko ir nutariau imtis savojo, lietuviško arfos pakaitalo — kanklių. 1933 metais, vadovaudama Klaipėdos XX-tai šaulių moterų rinktinei, suradau galimybę savo svajones įgyvendinti ir įsteigiau šaulių moterų kanklių orkestrą, iš 8 kanklininkų. Šiam orkestrui vadovauti prikalbinau, neseniai Klaipėdon atvykusį, entuziastingą liaudies dainų populiarintoją, Klaipėdos Krašto Giedotojų Draugijų Sąjungos ir Šaulių chorų vyriausiąją dirigentą muziką Alfonsą Mikulskį. Muziko ranką tuojau pajutome, ne tik mes — kanklininkės, bet ir klausytojai. Tuojau atsirado tinkamai parašytų muzikos kūrinių,

išnaudojančių kanklių patobulinimus, buvo prijungtas moterų choras, solistės bei melodeklamacija ir gavosi panašus moterų ansamblis, kokį dabar turime "Čiurlionyje". Išgirdęs mus a. a. prezidentas A. Smetona Klaipėdos Gubernatūroje, priėmimo pareiškė, kad jis labai nustebintas mūsų kankliavimu ir išviso netikėjęs, kad kanklėmis galima tokią muziką išgauti.

Su šiuo mažu ansambliu nuolat turėdavome koncertus Klaipėdoje ir krašte. Niekomet nepamiršiu koncertų Joninių naktį, Rambyno kalne, prie degančio aukuro. Rodos matydavau medžių šešėliuose milžiną vaidilą, būrį grakščių vaidilučių ir Lietuvos galiūnus, karžygius, valdovus, ant savo eiklių žirgų, ginklams palaimos prašant, savo brangiąją Lietuvą narsiai apginti. Kaskart nuriedėdavo ašaros, tik nežinau, ar džiaugsmo, ar didžios senovės ilgesio ašaros.

Kartą Karklininkuose, kankliuojant žvejams, po pirmųjų kanklių garsų, senelis sušnabzdėjo: "tai dangiškas smuikas". Turėjome koncertą Latvijoje — Liepojuje, kur latvių kritikai pareiškė tą patį, ką prezidentas A. Smetona ir dar savo apgailestavimą, kad Latvijoje kanklės numestos į šalį, nes muzikai jomis nesidomi. Šio orkestro entuziastinga kanklininkė yra ir Anelė Kirvaitytė, Chicagoje, vadovaujanti moksleiviams kanklininkams.

Klaipėdą prisėjus apleisti, po kurio laiko šaules prie kanklių subūriau atgautame Vilniuje, o bolševikams okupavus, su šaulių vyrų choru ir tautinių šokių grupe, sudarėme "Čiurlionio" ansamblį.

Steigiantis Vilniuje Filharmonijos Liaudies Ansambliui, su visu "Čiurlionio" kanklių orkestru perėjau dirbti Filharmonijon, nors ir "Čiurlionio" be kanklių orkestro nepalikau — paruošiau naują.

Prie Filharmonijos įsteigus Liaudies Ansamblį, liaudies dainų bei muzikos taip gi tautinių šokių puoselėjimas buvo atiduotas patyrusių ir kvalifikuotų menininkų vadovybėn. Čia buvo ne tik ištobulintos kanklės su pačiu J. Strimaičiu, netik muzikai-kompozitoriai atrinko dainas, harmonizavo ir dirigavo (J. Švedas ir Alf. Mikulskis), bet ir išpildytojai buvo profesiniai paruošiami, už tat ir pasekmės buvo puikios.

Su šių abiejų ansamblių koncertais teko aplankyti beveik visus Lietuvos didesnius miestus ir daugelį mažų miestelių, bei kaimų. Kankliavome salėse, gamtoje ir bažnyčiose. Nuo pirmo iki paskutiniojo koncerto išpūdziai buvo tokie, tartum, mes su pirmaisiais kanklių akordais ir sekminių ragelio tonais, tapdavome kaimo lankų grėbėjėlėmis, margų raštų audėjėlėmis. Kur nors prieklėty prie alyvų susėdę, traukėme dainą po dainos, sodų medžiams atskambant. O prieš mus susėdę mieli kaimynai ir draugai klausėsi ir jautė, kad tai jų džiaugsmui. O jų akyse tyli ašara, mums buvo tūkstančius kartų brangesnė,

negu audringos katutės. Šių brangių išgyvenimų už jokius pasaulio turtus neatiduočiau. Čia pajutau mielą artumo šilumą su savąja tauta. Pajutau, kad ir mažos piemenaitės ir palinkusios senutės, inteligeneto ir vargo bernelio ta pati gera, žmogiška širdis, taip pat su meile priima savo tautos brangiausių jausmų išraišką — dainą. Pačioje gilumoje širdies pajutau tą brangų ryšį, pulsuojantį tautos — didelės — brangios šeimos, karštą, lietuvišką kraują; tą pačią meilę ir prisirišimą saviems papročiams, bei tuos pačius siekimus ir viltis. Ir mes ejome scenon, kaip vaidilutės, širdyje nešdamos savąją dainą, kaip rytmečio rasos lašelį, atiduoti tautai tokį tyrą, skautų, koks jis iš prabočių mūsų širdin nusėdo. Nežinau, ar yra dar kas nors gyvenime, ką žmogus su tokia meile galėtų daryti.

Antroji okupacija mus išbloškė iš Tėvynės kitokiai misijai: "skelbti pasauliui Tėvynės kančias". Austrijoje — Vienoje susibūrę ėmėmės darbo. Pradžioje be kanklių, vėliau, geradarių lietuvių dėka įsigijome kankles, kurių pirmąsias man parūpino ir padovanojo prancūzų filmų režisiorius Dome. Čia austrams, vokiečiams ir įvairių tautų našlaičiams — pabėgėliams ir alijantų kariams davėme per 300 koncertų. Ir vėl nepaprastai malonūs išgyvenimai. Žymiausi muzikos kritikai ir folkloro žinovai, mūsų liaudies dainas, šokius, o ypač kankles nepaprastai aukštai vertina. Štai Vagnerio mieste Bayreuth 1947 m. gegužės mėn. 27 d. Frankische Zeitung muzikos kritikas dr. Ludwig rašo: "Momentais žadą užimdavo, tai išsiliedavo jų dainos ir šokiai. Pritariant liaudies instrumentams jų dainos ir šokiai išreiškė žmogiškosios buities giliausią džiaugsmą bei skausmą. Tai buvo išskirtinis liaudies meno koncertas, iškylas ligi universa-

**Gedimino laikus,
Vaidilutės garsus
Prikeltų...**

Bet kur vaidilutės?

Graudūs kanklių balsai

Nebeskamba visai

Ir dainių giesmynas menkutis...

Maironis.

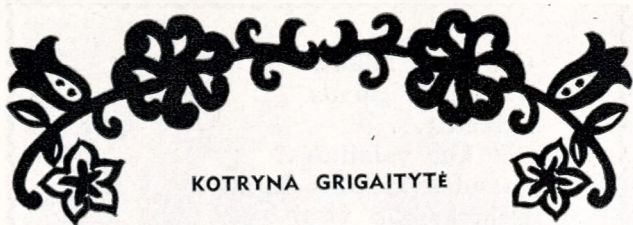
liojo meno viršūnių..."

Lygiai prieš aštuonis metus, palikę motulę Europą, čiurlioniečiai įsikūrėmė Clevelande ir savo misiją tęsiame toliau. Jau plačiai apsukome su koncertais Ameriką ir Kanadą ir, ypač svetimieji, mūsų koncertus vertina. Jau ir New Yorko "Carnegie Hall" mūsų kanklės skambėjo ir kritikas pastebėjo kad: "...Jų dainavimas taip yra spalvingas ir muzikinis įsijautimas toks gilus, kad vien darbu repeticijose dainininkams neįmanoma to įkvėpti...". Dviem atvejais turėjome progos kankliuoti Washingtone Amerikos elitui ir kitų valstybių pasiuntiniams iš kurių lūpų girdėjome tuos pačius žodžius, kaip ir iš prancūzų didžiųjų vadų: — "gėda būtų pasauliui netekti tautos sukūrusios tokią aukštą kultūrą."

Panašūs svetimųjų mūsų tautos kultūros vertinimai priduoja naujo entuziazmo dirbti. Jau šimtą kanklininkių išmokiau, mokysiu ir kitą, kol nesuskambės mūsų "kanklės auksinės, vaidilučių garsų" laisvajame Rambyne prie degančio aukuro, kad niekuomet nebeužgestų laisvė brangiajai Lietuvai.

"Čiurlionis" ansamblio kanklininkės Clevelande

KOTRYNA GRIGAITYTĖ

SAULĖS UŽTEMIMAS

Jų namas naujai dažytas ir akinančiai baltas. Kai išeinu ant savo sukrypusios verandos matau net mėlynųjų hortenzijų krūmus sužydėjusius po jų langais. Galima būtų net pavydėti Matučiams: tokios pajamos! Gera inžinieriams šiame krašte. Namas geresnėj vietoj, toliau nuo gatvės triukšmo, žalumui apsuptas. Rodos, tik pora skersgatvių teskiria mus — o koks skirtumas! Jų namas kampinis ir ant kalniuko, todėl iš toli matomas ir šviečia pro jaunus medžius. O mūsų? Tegu ir mūrinis, bet senas, apleistas ir dar alinė apačioje. Tas nuolatinis triukšmas ir alkoholio garai apgulę visas sienas, net ir verandon išieiti nesinori. Ponia Matukienė kviečia praeidama, kad dažniau juos aplankytume. Ji dar jauna moteris: trisdešimtą gimtadienį neseniai atšventusi, o jis jau beveik pusamžis. Nepažinojau jų Lietuvoje nė vieno, o čia netikėtai mane užkalbino ponias pamačiusi verandoje lietuvišką laikraštį beskaitančią. Vaikų jie neturi ir atrodo neperseniai vedę, nes, iš kalbos aiškėja, Amerikon atvykę kiekvienas atskirai.

Iš tolo matau: ponias Matukienė sėdi prie garažo ant suoliuko, o jis plauna automobilį. Jų lagaminai jau vakar buvo paruošti kelionei. Šiandieną išvyksta atostogų į Floridą, vienuoliktą valandą žadėjo išvažiuoti. Dar yra apie dvidešimt minučių. Ką man daryti? Laikau už kampeio laišką ir jaučiu, kad jis sveria mano ranką. Jame parašyta:

„Aplinkiniais keliais sužinojusi, kad mano vyras Juozas Matukas, sūnus Vinco, yra Amerikoje, rašau jums prašydama jį surasti ir perduoti šias žinias.

Neseniai grįžau iš plačiosios tėvynės, kur buvau išvykusi su vaikais pasižmonėti ir išbuvau vienuolika metų. Mūsų sūnus Stasiukas tenai mirė. Augustinas pradėjo karinę tarnybą. Žibutė serga džiova.

Anelė Matukienė Puodžiūnaitė”.

Rašo, jog adresą gavusi iš mano tetos Lietuvoje su kuria susirašinėju.

Sulankstau laišką ir įsidedu lengvo apsiausto kišenėn. Žengiu girgždančiais verandos laiptais ir labai nenoromis atkeliu vartelius iš kiemo. Einu abi rankas susikišusi į kišenes ir įtraukusi

kaklą lyg man būtų šalta. Dangus giedras, šiltas vėjas kilnoja apsiausto skvernus. Dešniosios pirštais laikau suspaudusi laišką ir atrodo, kad mano pirštai dega. Ką sakyti? Nuo ko pradėti? Gal naujoji Matukienė net nežino apie tai...

Vistiek! Tas balsas iš tolumos toks perrėkiantis visus kitus, jis turi būti išgirstas nežiūrint aplinkybių. Nedrąsiai įeinu jų sodelin, pasikui pro namo galą tiesiog kieman.

— O, miela ponias, kodėl gi pro užpakalines duris, — sušuko balsas pro langą. — Prašau čia, tuoj įleisiu.

— Ačiū, ponias. Mačiau jūsų vyras kieme, ten ir pasikalbėsime visi.

— Kaip malonu, kad ši rytą ponias mūsų neužmiršote. Tai bent gera kaimynė, — užkalbino jis vos pamatęs.

Gera nuotaika buvo jaučiama jo balse ir judesiuose.

— Ponia tavęs tikrai taip nepasigestų, kaip tu jos. Tikriausiai ėjo pro šalį kur nors kitur, pamatė tave išsižiojusį bežiūrint į ją, tai ir stabtelėjo, — juokauja žmona.

— Na, kad ir taip, vistiek gerai. Žinote, ponios, džiaugsmu nesitveriu. Gi rytoj jau būsime Floridoj. Puikus dalykas tos atostogos. Paėmiau ir neapmokamų porą savaitių. Taigi visas mėnuo. Reikia pagyventi...

— Reikia pagyventi, jei tik galima, — tyliai pritariau. — Deja! Čia mane atvedė nelabai maloni pareiga: ar jūs pažįstate Anelę Puodžiūnaitę, — tariau jiems abiem girdint.

Jis nuleido rankas ir žiūri į mane netardamas žodžio. Ponia Matukienė, iš prigimties judrių akių moteris, žvilgčioja tai į vieną, tai į kitą. Ir tie mėlynų akių žvilgsniai kažkodėl man priminė kregždes Lietuvoje.

— Ar ji turi taipgi mėlynas akis? — nepajutau, kaip išsprūdo šie žodžiai.

— Apie ką jūs kalbate? — sako jis dusliai.

— Apie pirmąją jūsų žmoną, atleiskite...

— Ji juk mirusi, ji negalėjo išgyventi taip ilgai tame pragare!

— Ji buvo patvaresnė už jus. Ne ji mirė, bet jūs mirėte, ponas Matukai, — tariau paduodama laišką.

Jis atsėdėjo, tiesiog sudribo ant suoliuko šalia savo ponios. Su baigiu godumu jis ryja akimis laiško žodžius, o aš mąstau: juk anos gyva ranka lietė šitą popierių, į kurį pro vyro petį dabar žiūri kitos akys. Mane apėmė gaudumas. Pasiilenkiau ant mėlynų hortenzijų krūmo ir paslėpiau jose savo veidą. Vėslūs, kepurėti žiedai ir jų tiek daug...

— Ką jūs manote, ponias, dėl viso to, — sako jis susijaudinęs ir nekantrus.

— Aš? Ką gi aš galiu manyti?!...

— Jūs esate moteris: bešališkai sakykite, kaip ji sutiks tą žinią.

— Negaliu būti bešališka, nes esu moteris. Ji pakėlė viską, kaip matote, per tą vienuoliką

Ada Karvelytė - Dubauskienė

MOTINAI

Taip norėčiau šiandien su tavim pabūti,
Ten pas gimtą gryčią prie baltų beržų...
Tau papuoščiau galvą aš melsvom žibutėm, —
Suptųsi drugeliai ant margų žiedų...

Vėl mane kaip mažą prie krūtinės glaustum,
Klausinėtum tyliai, ar nepavargau —
Vėl žydėtų sodai, vėliai grįžtų paukščiai,
Vėl girdėčiau balsą iš paties dangaus...

Pamenu, kai saulei leidžiantis, prie vartų
Tu mane sutikus pabarei švelniai...
Ak, nepažinau dar tuokart tavo vargo —
Ak, dar nežinojau, kur kančių keliai...

Motin, šiandien palmių soduose paklydau,
O ateik, parveski į gimtus namus, —
Čia nėra berželių, nei medinių kryžių,
Be tavęs čia nyku, baisiai neramu...

Taip norėčiau šiandien su tavim pabūti,
Ten pas gimtą gryčią prie baltų beržų...
Tau papuoščiau galvą aš melsvom žibutėm, —
Suptųsi drugeliai ant margų žiedų...

metų. Gal pakels ir ši smūgi, jei jis nebus jai
paskutinis...

— Galėtume jai padėti siuntiniais, — sam-
protauja ponis Matukienė.

— Gal būt... nežinau. Norint ją suprasti rei-
kėtų jums pasikeisti vietomis, ponis, su ana.
Pamėginkite tai bent mintyse.

— Siuntiniais!... — staiga sušuko lyg pa-
blūdęs ponas Matukas. — Sakiau, kad reikėjo
mums dar palaukti. Bet kur tau! Susituoksime
ir gana! Pati įtikinėjai, kad laukti nėra jokios
prasmės, o tau esąs laikas brangus.

— Juozai, Juozai... ar nesakei, kad myli ma-
ne, kad be manęs gyvent negali...

Jis pasilenkė prie automobilio: brauko, trina
seniai nublizgintas vietas ir žiūri atsilošdamas
ar nėra kur dėmelės.

— Puiki mašina, — sakau nutraukdama ne-
jaukią tylą.

— Tikrai. Ūkininkas, būdavo, prisiriša prie
gyvulio ir džiaugiasi juo kaip vaikas, o mes —
prie mašinos. Savąją, rodos, ir kitame pasauly
iš tolo pažinčiau, nors tūkstančiai panašių ap-
link. Ką jūs į tai, ponis?

— Sakote, savąją, rodos, ir kitame pasauly
pažintumėt... Ak, atleiskite, jūs kalbate apie
automobilį... Man visi išpūdžiai galvoj maišo-
si... aš vis mąstau apie...

— Saulės užtemimas! tikras užtemimas, —
staiga sušunka jis mesdamas žemėn skardinę su
valymo skysčiu. — Augustinas, Stasiukas, Ži-

"Maino uolos" — aliejus. Nijolė Vedegytė - Palubinskienė

"Valtis prie žvejų namo" — aliejus. Nijolė Vedegytė - Palubinskienė

"Valtis" — medžio raižinys. Nijolė Vedegytė-Palubinskienė

butė... negalėjau atplėšti jų rankelių nuo savo
kaklo atsisveikinant...

Vyras pridengė rankomis akis norėdamas už-
slopinti ašaras.

SĖNOSIOS LIETUVIŲ MOTERŲ ORGANIZACIJOS CLEVELANDE

Sunkūs buvo pirmųjų emigrantų žingsniai svetimame krašte. Kalbos nemokėjimas vargino. Nedarbas ir prisidėjusios ligos ištumdavo žmogų į didelį vargą. Tuo metu jokios pašalpos iš niekur negaudavo, nes ir jokių pašalpinių institucijų nebuvo. Tokiose sąlygose atsidūrusiam lietuviui, pradėjo bręsti mintis organizuotis ir organizuotu būdu nariams padėti.

Taip, po 16 metų (1871) nuo pirmojo lietuvių emigranto Clevelande, 1887 m. įsisteigia pirmoji lietuviškoji **Draugija Šv. Jurgio**. Tai vienetas apjungiantis lietuvių vyrus ir teikiantis pašalpą savo org. nariui pakliuvusiam į bet kokią nelaimę.

Taiči šv. Jurgio Dr. ir buvo ta pirmoji vaga svetimoje žemėje prie kurios vėliau buvo verčiamos kitos.

Barbora Vyšniauskaitė-Bacevičienė kilus iš Panevėžio apskr. Šimonių valsč., 1926 m. atvyko į Ameriką. Dabartinė Aušros Vartų D-jos pirmininkė, veikli Clevel. lietuvių visuomenininkė. Priklauso **Clevel. Lietuvių Radio Klubui**, Liet. Bendr. Clev. skyr. valdyboj, ALT'o, taip pat yra viena iš steigėjų Šv. Panelės Nesiliaujančios Pagelbos Labdarybės Draugijos. Dalyvauja eilėje liet. organizacijų.

1906 m. naujam prelatui V. Paukščiui esant Clevelande, jo paraginiu gimsta pirmoji Moterų organizacija. Tai **Šv. Motinos Aušros Vartų Draugija**. Tos draugijos tikslas kaip ir anksčiau įsisteigusių — pašalpa narėms, likusiems našlaičiams globa ir doras, religingas lietuviškas gyvenimas.

Ši pirmoji moterų draugija Clevelande, praejus sunkų kelią, iškilo į vieną stipriausių draugijų Clevelande. Vienu laiku buvo pasiekusi virš 400 narių skaičiaus.

1956 m. atšventė savo auksinį jubilėjų su iškilmingomis pamaldomis Šv. Jurgio bažnyčioje, banketu ir 200 savo narių, kurių tarpe dar tebeturi ir šios Draugijos steigėjas: p. Katrina Taraškevičienė (buvus pirmoji pirmininkė), Ona Žukauskienė, Juzė Vaivodienė, Agota Mačiutienė, Katrina Vitkauskienė.

Dabartinę valdybą Šv. Motinos Aušros Vartų Draugijos sudaro: pirm. Barbora Bacevičienė, vicepirm. Gražilda Jankauskienė, raštininkė —

Marijona Luckienė, finansų rašt. Marijona Galdikienė, išd. Veronika Katkauskienė, išdo globėjos — Marijona Valiukienė, Ona Vyldienė ir Marijona Yešmantienė, tvarkdarė Agnė Simaitienė.

Draugijos turtas šiuo metu siekia virš \$11.000 (11 tūkst. dolerių).

Lietuvių Katalikų Moterų Sąjungos 26 kuopa Clevelande gimė 1916 m. balandžio mėn.

Dvi jaunos ir gabios to laiko merginos Ona Žvingiliūtė (dabartinė p. Mihelich) ir Ona Skripkauskaitė (dab. Žitkienė, gyvenanti Lietuvoje šiuo metu), buvo pirmosios tos kuopos organizatorės. Tai buvo to laiko viena iš skaitlingiausių kuopų su skaitlingiausiu jaunumečių mergaičių skyriumi. Įsiregistravo į Clev. Diecezijos Katalikų Moterų Federaciją. Turėdamos daug gražių planų, bet menką išdą pradžioje, rengė kultūrinius vakarus, pačios ir programą sudarydavo. Gautą pelną gražiai sunaudavo rengdamos kursus jaunoms mergaitėms — kulinarijos, siuvimo, rankų darbų.

Nuo įsiregistravimo laikų iki šios dienos turi savo atstovę National Council of Catholic Women direktorijate. Taip palaikomas ryšys tarp kuopos ir kitų Clevelande esančių tautinių katalikų moterų draugijų. Veikia vieningai bendrame Clevelando Katalikų Moterų kultūriniame gyvenime.

Jau 27 metai, kaip tos kuopos pirmoji steigėja p. O. Žving.-Mihelich yra amžinąją narę Clev. Katalikų Moterų Taryboj. Viena iš pirmųjų 26 kuopos narių p. Vlada Šukienė jau 10 metų kaip atstovauja savo kuopą NC of CW direktoriatai.

Dabartinę valdybą 26 kuopos sudaro: pirm. Ona Stapulionienė, vicepirm. Vlada Šukienė, nutarimų rašt. Ona Norbutienė, finansų rašt. Mary Glylienė, išd. Barbora Bacevičienė, išdo globėjos: Teofilė Pauliukevičienė, Bronė Vili-maitienė, ir tvarkdarė Pr. Montvilienė.

Narių skaičius 65.

Ono Stapulionienė į Ameriką atvykusi 1907 m. Nenuilstanti darbuotoja daugelio liet. organizacijų. Dabartinė ir ilgalaikė K.M.Saj. 26 kuopos pirmininkė.

Vlada Šukienė prieš 50 m. atvyko į Ameriką. Pirmoji Kat. Mot. D-jos 26 kuopos narė ir išdininkė. Priklauso L. Moterų Klubui Clevelande, Kultūrinių Clevelando Darželių Komisijoje. Šiuo metu eina vicepirm. pareigas L.K.M. 26 kuopoj. Dabartinė atstovė National Council of Catholic

Women direktorijate. Prieš 10 metų prasidėjus tremtinių bangai šiame krašte, ji buvo paskirta iš NCWC kiekvienam lietuvių tremtinių transportui priimti (Clevelande). Daugeliui asmeniai padėjusi šiame mieste įsikurti.

Lietuvių Moterų Klubas įsteigtas 1926 m. Clevelande. Steigėjomis buvo Ona Žvingiliūtė - Mihelich, O. Pečkaitienė ir Maria Muliolienė.

Šio klubo tikslas buvo apjungti visas lietuves moteris, nors ir skirtingų įsitikinimų. Kad jaunoji karta gimstanti šiame krašte ir einanti mokslą svetimoje aplinkoje, nenutoltų nuo savo tėvų kilmės krašto, šis vienetas pasistatė uždavinį išlaikyti jaunosios kartos atstoves arčiau lietuviškų reikalų, veikti labdaroj ir kultūrinuose baruose.

Pirmasis steigiamasis susirinkimas, įvykęs p. Mihelich bute, liko šio klubo tradicija, susirinkimus šaukti alfabetine tvarka kiekvienos narės bute. Todėl ir narių skaičius apribotas 40. Vienai ar daugiau narių iškritus iš narių sąrašo, pristatomos kandidatės ir balsavimo būdu įeina naujosios.

Lietuvių Moterų klubas pirmasis ėmėsi iniciatyvos **Kultūrinio Darželio** naudai surengti koncertą, pasikviesdamos buv. Metropolitan operos dainininkę Anna Kaskas (lietuvaite) Yra surengusios eilę meno parodų didžiulėje Public Auditorium. Parodos metu buvo įrengę ėakūžę - paviljoną su šiaudiniu stogu, kuriame buvo išstatę daug gintaro išdirbinių. Gintaro išdirbinius viena klubo narė Ona Karpienė buvo specialiai parvežusi iš Lietuvos. Čia jos svečius vaišindavo tautiniais valgiais ir gėrimais. Ypačiai įdomus ir linksmas atsitikimas yra įvykęs vienos tokios šventės metu prohibicijos laikais. Svečiai buvo vaišinami liet. krupniku iš arbatos puodukų. Pasitaikė ir spaudos atstovų, kaip Clev. Press korespondentas Sidney Andorer, kuris išgėręs tos "arbatos" davė jai "amber tea" vardą — gintaro arbata. Jis ir šiais laikais bet kokiam tautų festivaliui esant, visuomet lietuviškas moterims primena tą "amber tea".

Jau 31 metai, kaip ta organizacija dirba ir labdaros darbą. Kiekvienais metais šv. Kalėdų ir šv. Velykų metu asmeniniai aplanko vargs-tančias lietuvių šeimas apdalindamos dovano-

mis (maistu, apranga ir pinigais). Kiekvienų švenčių proga skiria \$150.00 tam tikslui.

Vieną kartą metuose padaro "card party", kuri yra labai populiari. Sutraukia per 200 žmonių. Kiekvieno meto naujosios valdybos nars atžymi visų narių iškilminga vakariene, kurios metu senoji valdyba pasitraukia o naujoji užima vietą.

Šiuo metu pasikeičia pareigomis senoji valdyba, kurią sudarė: pirm. Margareta Žiūrienė (čia gimusi liet.), sekretorė Marg. Muliolytė-Leiblinger ir išd. Dunbaraitė Elena-Roman (čia gimusios lietuvaits).

Dabartinę valdybą sudaro: pirm. Marcela Pavlik (čia gimusi lietuvaite), sekretorė p. Debesis ir išd. O. Pangonis. Maria Muliolienė ir Elena Stapulionytė-Evans vicepirm., išdo globėjos: K. Pavilonis, Br. Vilimaitienė. Ona Mihelich yra šio klubo garbės narė.

Ona Žvingiliūtė - Mihelich gimusi Clevelande. Jos iniciatyva įsteigta L.R.K. Moterų Sąj. 26 kuopa ir Lietuvių Moterų klubas. Nepaprastos energijos ir organizacinių gabumų moteris. Daug dirba ir Clevelando vietinėse org-cijose. Yra Feder. of Women's Club Labdaros komisijos narė.

Viceprez. Society of Crippled Children. American Legion Auxiliary buvus ilgalaikė pirmininkė, paskutiniu metu ligonių komisijos pirmininkė. Per 15 metų pirmininkė Community Welfare Club. Rašant visų tautybių Kultūrinių Clev. Darželių istoriją vadovavo tam reikalui. Buvo "hostess" 1954 m. A.L.R.K. Federacijos seime Clevelande.

Šv. Panelės Nesiliaujančios Pagalbos Parapijos katalikiškos organizacijos

1929 m. prie šios Parapijos įsisteigė L.K. Moterų Labdaros Draugija. Jos steigėjos buvo: Pranė Vaičiūnienė, Barbora Yatskienė - Bacevičienė, Ad. Vasiliauskienė, Kaz. Ivinskienė ir visa eilė kitų moterų, kurios jautė gyvą reikalą eiti į pagalbą vargšams ir gaivinti bei skelbti artimo meilę. Net ir įstatai tai draugijai buvo paruošti vienos iš pirmųjų organizatorių, tai Barb. Bacevičienės.

Daug dirba šv. Panelės Nesiliaujančios Pagalbos Bažnyčios ir Mokyklos fondai.

Dabartinę valdybą sudaro: pirm. Marc. Kulbickienė, vicepirm. Boguslava Drosutienė, prot. rašt. Uršulė Jankauskienė, fin. rašt. Juzė Čiapienė, išd. Veronika Katkauskienė, išdo globėjos: Pranė Šerkšnienė ir Mar. Radzevičienė. Tvarkdarė — Magdė Slankauskienė.

Drosutienė Bogusla-va kilimo nuo Panevėžio. Į šį kraštą atvyko prieš 50 metų. Sena darbuotoja Aušros Vartų Draugijos, Labdaros ir Kat. Moterų Sąj. 36 kuopos. Nei vienas didesnis banketas ar vakarienė, neapsieina be p. Drosutienės rankos. Daugeliui tremtinių padėjusi įsikurti Cleve-

lande ir pati nevieną priglaudus. Šiuo metu yra Labdaros D-jos vicepirmininkė.

Lietuvių Kat. Moterų Sąjungos 36 kuopa įsteigta 1930 m. prie Šv. Panelės Nesiliaujančios Pagelbos Parapijos. Steigėjos — St. Greičienė, P. Kundrotienė, Paulina Staupienė ir Veronika Katkauskienė.

Nepaprastai daug, ir visą savo širdį buvo įdėjusi į šios kuopos darbą tai a.a. T. Cicėnienė, kuri pernai žuvo automobilio katastrofoje. Jos dėka ta kuopa išaugo ir jai pirmininkaujant, narių skaičius praturtėjo ir tremtinėmis.

Šiuo metu šiai kuopai vadovauja O. Jokubaitienė, viena iš naujai atvykusių tremtinių. Kuopa nepaprastai daug darbuojasi telkdami pinigą naujosios Šv. Pan. N. Pagelbos bažnyčios statybai. Pernai metais tik vienos šios kuopos nedideliais parengimais -vakarais buvo surinkta \$1.500 bažnyčios naudai. Kuopa turi virš 60 narių.

Ona Jokubaitienė, L. K.M.S. 36 kuopos pirmininkė, 1949 m. atvykus į Ameriką. Yra Skaučių Tėvų komiteto pirm., BALFo sk. sekretorė, Latvių-lietuvių Vienybės izd., ALT'o valdybos narė. Du metus dirbo Liet. Bendruomenės Socialiniame skyriuje ir jos nuolatinio rūpesčiu buvo iš-

rūpinta valstybinė pašalpa vienai tremtinei su vaikais pakliuvusiai į didelį vargą. Žinoma savo sugebėjimu ruošiant iškilmingas šventes, banketus.

Prie abiejų Clev. Lietuvių parapijų veikia dar ir kelios grynai bendros maldos moterų organizacijos. Tai Gyvojo šv. Rožančiaus Dr-ja, kuri jau veikia 51 metus, Amžinojo šv. Rož. Dr-ja kuri įsikūrus prieš 40 metų ir Tretininkų Draugija.

Negalima nepaminti tokių veikėjų, kaip **Paulina Glugodienė**. Štai keletas jos gyvenimo bruožų.

Kilimo nuo Vabalninkų. 1913 m. atvyko į šį

kraštą. Nuo savo atvykimo dienos aktyviai įsijungė į liet. org. gyvenimą. Ji buvo viena iš A.R.K.S. 142 kuopos steigėjų, Vyčių organizacijos steigėjų. Ilgalaikė ALT'o pirmininkė. Daug darbavusis aukų rinkime Lietuvos atstatymui po I-jo pasaulinio karo. Viena iš ano laiko produktyviausių korespondenčių Clevelande. Nepaprastai daug padėjusi tremtiniams atvykti į šį kraštą.

Štai kita pavardė žinoma Clevelando visuomenei, tai

Marijona Pukelienė, kilusi iš Kudirkos Nau miesčio. 1910 m. atvykus į šį kraštą, neužilgo įsijungia į jau susikūrusias organizacijas o vėliau būdama nare Šv. Mot. Aušros Vartų Dr-jos tampa ir tos Dr-jos pirmininke ir sėkmingai jai vadovauja, su trumpom pertraukom, net 18 metų.

Jos vadovavimo metu Aušr. V. Dr. užėjo sunkūs laikai — depresijos metai Amerikoje. Narės, negalėdamos sumokėti nario mokesčio pradėjo išstoti iš Draugijos. Matydama tai pirmininkė M. Pukelienė ėmėsi gelbėti tą padėtį: pašalino įstatuose spragas ligų ir pomirtinių išmokėjimų. Draugija tapo pastatyta ant tvirtų moderniškų pagrindų.

Jos dėka Clevelande buvo suorganizuotas ALT'o skyrius. Ir tokios kaip a.a. p. Cicėnienė, veikioji B. Bacevičienė, p. Magilienė išvertė nemažą vagą ir šiuose dirvonuose. Ją galima skaičiuoti ir Balf'o skyriaus steigėja Clevelande. Priklausė Tautos Fondui, ir Kat. Dr-jos Sąryšiui. Šiuo metu yra iš aktyviųjų Aušros V. D-jos narių.

Šiuo trumpu rašiniu neįmanoma paminėti visas veikliai ir kūrybiškai pasireiškusias lietuves moteris veikėjas. Jų darbams atžymėti reiktų atskiros monografijos. Čia pasitenkinama tik keiliais ryškiais pavyzdžiais iš didelio jų būrio.

Sekantis "Moters" numeris bus skiriamas paminėti Lietuvių Katolikių Moterų Draugijos veiklai. Prašome Draugijos skyrių valdybų bei narių, taip pat visų talkininkių, bendradarbių ir skaitytojų prisidėti prie šio numerio. Itin laukiama medžiaga liečianti LK Moterų Draugijos veiklą Lietuvoje ir išeivijoje: straipsniai, atsiminimai, fotografijos, žinios iš skyrių istorijos bei veiklos. Malonėkite prisiųsti medžiagą ligi rugsėjo 15-tos dienos /pageidautina kiek anksčiau/

KNYGA IR VAIKAS

Mintys vaikų skaitymo klausimais

Kalbant apie vaikų literatūrą, iškyla klausimas ar vaikai šiame televizijos, radio ir kino amžiuje iš viso skaito. Atsakymas yra aiškus. Netik kad didesnis skaičius vaikų šiandien domisi spausdintu žodžiu, bet taip pat jie skaito daugiau, negu skaitė jų tėvai vaikystėje.

Toks teigimas kai kam gali atrodyti per drąsus. Bet pažvelkime tik į vaikų skyrius bibliotekose ir knygynuose, aplankykime knygų parodas skirtas mažiesiems, pavartykime sąrašus leidinių, kiekvienais metais pasirodančių rinkoje ir, pagaliau, sustokime ties pigiais lakraščiais — komikais. Nevienas nustebęs vaikų literatūros gausumu, spalvingumu bei paklausa. Problema, kuri iškyla šitoje spausdinto žodžio kiekybės ir įvairume yra sekanti: kaip pagelbėti vaikui surasti kelią į gerą knygą.

Prieš pradėdant nagrinėti tėvų, bibliotekininkų bei mokytojų užduotį vaikų skaitymo reikale, svarbu yra suprasti, kodėl vaikas mėgsta skaityti. Viena iš pagrindinių priežasčių yra smalsumas. Vaiko pasaulis yra mažas, jo horizontas ribotas. Toliau namų jis mažai mato. Iš pradžių jis domisi tik tiesiogine aplinka, tačiau laikui bėgant jis pradeda pagauti atgarsius plataus ir nepažįstamo pasaulio. Jo vaizduotė pradeda „dirbti viršvalandžius“. Jis nori žinoti, „kaip“, „kas“, „kur“, „kodėl“? ... Nėra įmanoma, nei atsakyti į visus jo klausimus, nei atsakius, patenkinti jo nepasotinamą smalsumą. Knyga, laiku atversta, gali daug padėti. Ji atveria, tarytum, vartus į visą pasaulį — tikrą ar pasakų, dabartinį, praeitą ar būsimą — pasaulį pilną gamtos grožio, tvarinių bei mašinų. Ji pasotina vieną iš giliausių ir esmingiausių žmogaus troškimų — norą sužinoti ir patirti.

Kita priežastis vaiko domėjimosi knyga yra ta, kad jis joje atranda pats save. Jeigu mes, suaugusieji, dažnai jaučiamės nesaugūs šiame komplikuotame pasaulyje, mažam vaikui jis yra dar mįslingėsnis ir baiesnis. Atradimas savo minčių bei jausmų knygoje, dažnai pailiustruotoje atitinkamais paveikslais, vaikui suteikia saugumo jausmą. Jis sužino, kad ir kiti vaikai panašiai galvoja, kad ir jie bijo, verkia, džiaugiasi, liūdi, kad ir jie yra geri ar blogi, išdykę ar paklusnūs, vieniši ar globojami.

Jeigu sugeėjimas atidaryti savo narvelio vartelius ir išskristi pasižvalgyti po pasaulį suteikia vaikui, tarytum, sparnus, tai troškimas panašumo į kitus vaikus, bei pažįstama aplinka, vaiką pririša prie žemės ir duoda jam progos įleisti į ją šaknis. Suaugusieji turėtų įsidėmėti šituos mažai suprastus vaiko troškimus ir stengtis juos patenkinti.

Knygoje vaikas ieško ne tik jam pažįstamo pasaulio, bet ir to, kuris egzistuoja jo vaizduotėje. Civilizuoto pasaulio rutina neduoda vaikui nei galimybės, nei progos patirti nepaprastų nuotykių ir jis jaučiasi labai mažas, bejėgis ir nereikšmingas. Knygoje jis užauga į milžiną. Numetęs savo prozaiško gyvenimo apdarą, jis pavirsta pasakų heroju ar heroje, karžygiu, karalaite, burtininke, viršžmogiū arba realesnėm asmenybėm — futbolo žvaigžde, lakūnu, balerina, gailėstinga seserim ir t.t.

Kaip ir suaugęs žmogus, vaikas ieško knygoje jausminio pergyvenimo. Pasakų ir nuotykių knygose, kartais labai žiauriuose, jis jį atranda. Agresyvūs vaiko impulsai, auklėjimo pasėkoje dalinai užslopinti, knygoje turi progos pasireikšti ir išsilieti. Todėl nesistebėkim, kad „komikai“, prigrūsti stiprių jausminių išgyvenimų, yra tokie populiariūs. Daugelyje atvejų jie yra dramatiškas pavaizdavimas žemiausių žmogiškų jausmų: pykčio, pavydo, neapykantos, keršto, kurių maža vaiko širdis gali nemažai sutalpinti. Su „komikų“ herojais mušdamas, piaudamas ir triuškindamas savo „priešus“ vaikas tarytum atsilygina už „pralaimėjimus ir skriaudas“ patirtas realiame gyvenime ir tuo pačiu atpalaiduoja vidinę įtampą. „Komikuose“, žinoma, joks saikas nei matas negalioja, nes charakteriai paprastai yra apdovanoti viršžmogiškomis galiomis: jie gali permatyti žmones, jie gali skristi per erdves, pasidaryti nematomais, pakeisti savo išvaiz-

„Vaidilutės malda“ — akvarelė.

Leokadija Baliėnė

dą ir pan. Bet argi mažasis skaitytojas gali juos kritiškai įvertinti? Ar jis sugeba objektyviai pažvelgti į perdėtai iškreiptą realybę, pigų meną ir dar pigesnę kalbą? Savaimė suprantama, kad ne. Bet kadangi paveikslai yra pilni judesio ir veiksmo, net ir blogai skaitantis vaikas, be didesnių pastangų, gali suprasti ir sekti pasakojimą, jį giliai išgyventi ir jame rasti pasitenkinimą.

Tačiau nagrinėjimas "komikų" bei jų įtakos vaikui nėra šio straipsnio uždavinys. Galbūt, svarbiau būtų paieškoti būdų kaip apsaugoti vaiką nuo bevertės, pigios literatūros ir padėti jam surasti kelią į tikrąjį meną ir grožį.

Dauguma susirūpinusių tėvų teiraujasi, kada gi yra laikas vaikus supažindinti su knyga. Šiame klausime negali būti standartinio atsakymo. Kaip vaikai ne vienodu laiku pradeda vaikščioti ar kalbėti, taip nevienodu laiku jie susidomi knyga. Vieni, dar vienu metų amžiaus, jau mėgsta sklaidyti ir apžiūrinėti paveiksluotus puslapius, kiti, net dviejų ar trijų metų sulaukę, negali nusėdėti ir sukaupti dėmesį. Tai yra visai natūralus reiškinys, nes chronologinis vaiko amžius nevisuomet atitinka jo fiziniam bei protiniam išsivystymui.

Kai vaikas jau sugeba paklausti ir bent truputį susikoncentruoti, pasekime jam pasakėlę — paprastą, trumputę. Žodžių žaidimas, skambesys, ritmas, pakartojimas vaikui suteikia didelio malonumo. Sekantį kartą, atpažinęs girdėtus žodžius, jis jau pats mėgins juos ištarti, išmokyti, atsiminti. Kartą pastebėjęs, kad pasaka turi kažkokio ryšio su knyga, jis susidomės ir pastarąja, ypačiai jeigu ši bus aiškiai išspausdinta, dailiai pailustruota. Jam nereikia suprasti ką tie įmantriai išraišyti ženklai reiškia. Užtenka, kad jie sukelia vaiko smalsumą, sutelkia dėmesį, sužadina vaizduotę; užtenka, kad jie suriša skaitytoją ir klausytoją stipriu ryšiu. Skaitymas vaikui, arba su vaiku, turi gilios psichologinės reikšmės ir jo nereikėtų lengvabūdiškai ignoruoti.

Aplamai paėmus, šeimos įtaka vaikui yra milžiniška. Šeima yra jo mažasis pasaulis, o motina su tėvu didžiausias autoritetas. Jų pomėgiais, interesais ir duodamu pavyzdžiu vaikas lengvai užsikrečia. Užaugęs knygą mylinčioje ir gerbiančioje šeimoje, vaikas anksčiau ar vėliau ją pamėgs ir įvertins.

Čia norėtusi atkreipti dėmesį į tėvus dažnai pasinešusius į kraštutinumus. Vieni, susirgę skubėjimo liga, ištisom dienom neranda laisvos valandėlės savo vaikams ir tuo pačiu nutolina juos nuo savęs. Kiti per daug rūpinasi savo mažųjų gerbūviu. Darydami didelį spaudimą ir statydami augštus reikalavimus, jie dažnai praranda vaikų pasitikėjimą ir atbaido juos nuo knygos. Bet net ir išmintingiausi tėvai, stebėdami vaikų skaitymo progresą, neretai nusivilia. Jie skun-

džiasi, kad vaikai skaito ne taip, ne tiek, ne tokias knygas, kokias reikia. Ir iš tiesų, vieni vaikai skaito per daug, kiti per mažai, treči visai neskaito. Yra ir tokių, kurie įkimba tik į vienos rūšies knygas ir visai nesidomi kitomis. Pasitaisko, kad tokie vaikai yra reikalingi viėnokios ar kitokios gydytojo ar psichologo pagalbos, bet, daugumoje atvejų, tai yra natūralus ir dažnai pasitaikantis reiškinys. Per daug skaitantis vaikas, galbūt, bėga nuo tikrovės: nemalonių pamokų, pareigų, draugų, įtemptos atmosferos šeimoje. Neskaitantis vaikas, gal, nesugeba gerai skaityti, gal gerai nemato ar yra per gyvo temperamento. Per mažai skaitantis vaikas gal buvo verčiamas skaityti knygas, kurių jis nesu-
prato ar nemėgo.

Įnikimas skaityti vienos rūšies istorijas irgi yra dažnas reiškinys, bet nebūtinai pastovus. Į bibliotekas ateina šimtai vaikų, kurie nieko kito neskaito kaip tik knygas apie gyvulius, kiti tik mergaičių ar berniukų istorijas, treči tik fantastiškas technikos knygas (science fiction) ir t.t. Vieni iš jų tvirtai laikosi į jas įsikibę, kitiems jau jos yra pabodusios. Norint sudominti mažąjį skaitytoją naujom, vertingesnėm knygom, yra labai svarbu pajusti ir suprasti tą momentą, kai vaikas jau yra pasiruošęs žengti žingsnį į priekį, iš žinomo į nežinomą.

Sugebėjimas parinkti vaikui knygą yra labai subtilus dalykas. Tai abipusinis procesas. Vadovavimas vaikui gali būti efektingas tik tada jeigu mes leisime ir vaikui mus vesti. Mūsų pasisekimas priklauso nuo to, kaip arti mes galėsime prieiti prie individualaus vaiko skonio, reikalavimų ir momento susidomėjimo. Neretai vaiko pasirinkta knyga visiškai neatitinka mūsų skonio ir supratimo, bet nereikia nusiminti. Yra daug svarbiau, kad vaikas pamėgtų skaityti ir skaitymą asocijuotų su malonumu, bet ne su prievarta. Ieškojimas knygoje platumos ir gilybės ateina vėliau, palaipsniui.

Nors nėra reikalo, kad vaikas skaitytų pačias geriausias ir vertingiausias knygas, bet yra nepaprastai svarbu, kad jis neskaitytų pigių ir beverčių knygų. Tėvai ar geraširdės "tetos" neretai apdovanoja vaiką dešimtcentinės krautuvės pirkiniais, kurie yra žalingu įvadu į komikų labirintus.

Geros vaikų knygos yra brangios, bet jos niekada neturėtų būti per brangios mūsų vaikams. Kiekvienos lietuviškos motinos pareiga yra aprūpinti savo vaikus, pirmiausia, lietuviška vaikų literatūra, o paskui spragas užkaišioti tomis knygomis, kurias pataria bibliotekininkės, vaikų literatūros specialistės (children's librarians). Patartina taip pat mažuosius reguliariai vesti į vietines bibliotekas pasiklausti pasakų (story hour) ir tuo pačiu pratinti vaikus prie naudojimosi ta įstaiga, kuri vaidina labai svarbų vaidmenį asmenybės išsivystyme.

JUZĖ KEMĖŠYTĖ - NASVYTIENĖ

MANO PRISIMINIMAI APIE PIRMAJĄ LIETUVIŲ MOTERŲ SUVAŽIAVIMĄ KAUNE 1907 M. RUGSĖJO MĖN. 23-24 D.D.

Suvažiavimui rengti buvo sudarytas šešių moterų komitetas iš E. Vaitkevičienės, M. Rabašauskienės, V. Lebkauskienės, T. Kubilinskaitės, p. Daugelytės ir p. Augustinaitės.

Į suvažiavimą buvo kviečiamos moterys be pažiūrų skirtumo, jis vyko Kaune miesto teatro rūmuose. Mane vykti į suvažiavimą paragino a.a. kan. Juozas Tumas, be to, buvo ir gera pro-

ga tuo metu man atvykti į Kauną: vyras vyko į Maskvą kaip farmacininkas savo profesijos reikalais, o brolis kun. Fabijonas Kemėšis tuo pačiu laiku vyko į Varšuvą, į trumpalaikius kooperacijos kursus. Aš juos palydėjau iki Kauno iš savo gimtinės Vastapų, Aluntos parapijos, Utenos apskr.

Suvažiavimas buvo skaitlingas, suvažiavo moterų iš įvairių Lietuvos vietovių. Jame dalyvių nuotaika buvo pakilusi, juk tai pirmas toks įvykis! Suvažiavime dalyvavo ir kunigų. Jų tarpe matėsi ir a.a. prel. A. Dambrauskas - Jakštas ir a.a. kan J. Tumas - Vaižgantas. Buvo ir pasauliečių vyrų, jų tarpe a.a. advokatas P. Leonas, "Dainos" Draugijos Kaune pirmininkas.

Susirinkimui pirmininkavo Gabrielė Pečkauskaitė, ji kartu su Sofija Kymantaite (vėliau po vyro Čiurlionienė) šiame suvažiavime daugiausia reikėsi ir svėrė.

Su jomis mane supažindino kan. Tumas. Suvažiavusios moterys tarp kitų dalykių reikalavo lygių teisių moterims, kovoti su girtuoklyste ir blaivinti kraštą, į mokyklas Lietuvoje skirti mokytojai lietuvius. Dalyvės į ateitį žiūrėjo šviesiomis akimis.

Suvažiavime buvo išrinktas komitetas, kuris parengė Lietuvių Katalikių Moterų Draugijos įstatus. Suvažiavimas užsibaigė koncertu, dainavo vyrų kvartetas (jame du broliai Babravičiai).

Šio suvažiavimo darbams užsibaigus jo dalyvės skirstėsi gerai jo nuteiktos. Jis gi buvo akstinu tolimesnei organizuotai moterų veiklai Lietuvoje.

Praėjus bemaž 50 metų šį suvažiavimą ir aš gyvai prisimenu. Man kaip ir visiems teko su savo šeima pergyventi du pasaulinius karus, žiaurią komunistų revoliuciją ir jų Lietuvos okupaciją su visomis mūsų tėvynei baisenybėmis. Aš buvau laiminga, kad po ilgų vargų su savo vyru ir visais vaikais galėjau 1948 m. vasario 21 d. atvykti į JAV, į Clevelandą, kame dabar visi gyvename.

STEFANIJA STASIENĖ

MOTERIS ŠEIMOS MEILĖS PALAIKYTOJA

Neseniai teko skaityti kun. Alf. Sušinsko straipsnį "Meilės išniekinimas", kur į tvarkingą šeimą įsirausia kirminas, kuris išardo šią šeimą ir tikroji meilė tampa išniekinta. Panašių įvykių gyvenime pilna. Atsiranda iš abiejų pusių gausybė priežasčių: moterys skundžiasi vyrų neįtikimumu, vyrai neranda namuose jaukumo, vien tik išmėtinėjimai, niūrūs žvilgsniai lydi vieną ar kitą ir šeimoje ima kilti pirmieji audros pradai. Tada pradedama ieškoti širdies nuraminimo svetur, pamirštama malda, pamirštami pirmieji pažadai, jaučiamas nuovargis ir puolama į desperaciją.

Šia proga kilo man mintis pažvelgti į moterį. Bent keliais atžvilgiais norėčiau pabrėžti jos rolę šioje debesuotoje šeimos aplinkoje. Kaip sekmingai ji galėtų panaudoti savo įtaką, savo moteriškumą ir visas gerąsias ypatybes grąžinant šeimos gyvenimą vėl į normalias vėžes.

Juk nesvarbu prieš kiek metų ištekėjote: prieš du, penkis, ar dešimt... Laikas čia tikruomoje nesudaro skirtumo. Prisiminkite tikrai, kada savo vyrą pamatėte pirmą kartą. Juk tada jis buvo jums mėgiamiausias jūsų draugas. Jūs iš jo akių spręsdavote apie jo gerus norus. Savo išvaizda gal jis ir neprilygo jūsų matytiems gra-

BIRUTĖ KEMEŽAITĖ

NESUPRASTAS...

Rytas. Sunkūs lietaus lašai rieda lango stiklu. Vėjas baldosi palangėje, ką tik sugriebdamas glemžia po savimi neša, sukasi — nerimsta. Paulina prieina prie lango ir staigiu judesiu atskleidžia užuolaidą. Šaligatviu skuba žmogus. Ji godžiai seka jo žingsnius kol jis pranyksta. Paskui susimąsto.

Kai sutikęs gatvėje išsketi rankas ir nustebejęs sušunki „Stebuklas!“, aiškiai matau tavo džiūgesį, kuriam išreikšti tu negaili maloniausių žodžių. Bet tu pasitenkini tik progomis. Ir taip netikėtai vėl sutikęs skubi su šypsena ir džiaugsmu, net kartais atrodo jog esi pasiryžęs savo rankomis mane iškelti iki pat žvaigždžių. Tačiau nežinau kodėl tavo žodžiuose bijau ieškoti prasmės, o tuo labiau tikėti jų tikrumu. Gal būtų todėl, kad tu niekuomet nesieki nieko pasakyti daugiau ir visuomet kartoji tai, ką jau esi pasakęs. Taip bėga dienos, plaukia negražinamon praeitin. Kartais tu užėini pas mane su reikalu, o jis pasidaro toks smulkus, toks mažytis prieš bėgančias mudviejų valandas. Tačiau aš negalėčiau pasakyti, kas tu man esi. Draugas? Ne! Gal tik mandagus ir malonus pažįstamas. Bet aš

jaučiu, kaip neramus ilgesys žengia į mane. Dėl to aš kaltinu tave. Tikriaus pasakius, tas retas valandas, kurios prabėga su tavimi. Kartais tau noriu pasakyti: „Gana tos komedijos“, bet susilaikau. Jeigu žinočiau, kad tavo malonūs žodžiai — tik įprastas žaidimas, kad jie vienodai pritaikomi visoms, aš rami nuo tavęs pasitraukčiau.

Ir vėl tu esi su manimi. Aš paimu smuiką. Nesuvaldomai plaukia tyli melodija, o su ja mano svajų gija. Tu supiesi sofoje ir gali laisvai skęsti savo minčių jūroje, kaip ir aš. Bet abejoju ar tu šį momentą ką nors mąstai. Abejoju ar tu žinai, kad laukime širdis pavargsta, kad rūpestingai nekūrenama ugnis, joje prigęsta... Dabar tavo žvilgsnis atsisuka į mane. Gal regi mano veide išdidumą ir dar kažką?!... Ar tai iš tavęs atima drąsą ir pasitikėjimą savimi? Aš laikiu, nes privalau laukti, mano tokia prigimtis. Dabar, kada dar gailiau pravirksta mano smuikas, tu neramus pakylai. Aš žinau, tave erzina šitie tamsūs tonai. Tu visą laiką stengiesi pabėgti nuo liūdesio, o jis įkyriai vejasi tave. Tačiau aš myliu rudenį pageltusį ir niūrų, jo ašarotą veidą ir drumzlinas naktis. Dabar tu trauki ranką nuo mano peties, kurią neseniai buvai uždėjęs. Pereini pora kartų per kambarį ir atsirėmęs į duris, nuleidi sunkias akių blakstienas. Tvirčiau prispaudžiu smuiką prie savęs. Nežinau, ką turėčiau daryti be jo. Gal tuomet tarp mudviejų atsišiotų nyki tyla. Ir kaip turėčiau pavadinti tą momentą, kada pritrūksta žodžių? Smuikas nutyla... Pavargusias rankas nuleidžiu žemyn ir lėtai atsisuku į tave. Dabar mūsų žvilgsnis ilgas ir tamsus. Nežinau, ar pabūgęs jo ar pats savęs, tu skubi išeiti. Šį kartą aš nelaikau tavęs, kaip kad darydavau kitados. Durys užsidaro ir aš atsikvepiu lengviau...

žuoliams, bet jo skaistus ir vyriškas veidas buvo malonesnis už kitus. Jis teikė jums daug pasitikėjimo, kada jūs jį matydavote meldžiantis, jūs jį dievinote ir pamilote. Tuomet jūs stengėtės jam patikti. Visų pirma jūs kreipėte daug dėmesio į savo rūbus ir išorinę išvaizdą. Stengdavotės kiekviename žodyje išlaikyti pagarbą, jūs įdomaudavotės jo pasakojimais, girdavote jo visuomeninę veiklą ir tiekdavote jam įkvėpimo jo užsibrėžtiems tikslams įvykdyti.

Ištikrųjų tokia jūs ir dabar, tik suteikite jam vėl progos tai patirti. Aišku, kasdieninis gyvenimas suteikia daug pareigų ir rūpesčių. Tačiau prieš vedybas jūs galėjote visus rūpesčius užmiršti, pamėginkite ir dabar panašiai. Stenkitės vėl jam patikti. Nors sakoma, kad po kelerių metų bendro gyvenimo jau nėra reikalo daug meilės rodyti vienas kitam; gal čia ir šiek tiek tiesos esama, nes jūsų vyras dabar ir taip žino, jog jūs gera ir ištikima žmona esate. Tačiau pirmąkartę meilę galima išlaikyti ir dabar.

Juk ir dabar galite būti tokia meili, kaip ir susipažinimo dienose. Tai pakels šeimos nuotaiką, iškels virš kasdienybės jus ir suteiks jaunystės grožio. Pamėginkite, kad ir šiandien. Gražiai sutvarkykite savo butą, gražiai apsirenkite, skoningai padenkite stalą, patiekite jo mėgiamiausių valgių. Žinoma, tas jį nustebins, nes nuo tokio patarnavimo ir sutikimo jau kurį laiką buvo atpratęs. Jis šypsosis ir džiaugsmingai priims kiekvieną jūsų pasiūlymą. Tokioj atmosferoj jis vėl prisimins tuos prieš daugelį metų kartotus žodžius: „Juk tu tokia graži ir taip neapsakomai gera!“.

Aišku, tuo ką čia suminėjau neturėjau didaktinio tikslo, o tik patiekiau keletą sugestijų. Bendrų patarimų ar pamokymų šiuo klausimu beveik neįmanoma būtų patiekti. Juk ir garsusis rusų rašytojas L. Tolstojus yra pasakęs, kad tik laimingosios šeimos yra viena į kitą panašios, o nelaimingosios kiekviena savo keliu patenka į nelaimę.

DALIA PRIKOCKYTĖ

K O P L Y Č I O J

Jo prieglobsty ramu, ramu...

Tuščioj koplyčioj,
Saulei besileidžiant
Ir spinduliams bežaidžiant lango vitraže,
Širdis patvinsta meile, ilgesiu,
Malda vis kyla, kyla
Su prasiskleidusių žiedų kvapu prie Jojo kojų
Ir ramumu pripildo visą būtį.

Mažučiai karolėliai slysta per prštus,
Ir gera taip, kad užmiršti vargus,
O širdį slėgė kas — jau nežinau.
Ir tyliai šnabžda lūpos Jojo vardą.

Taip nuostabu, taip nauja visa —
Lyg pirmą kart čia atėjai.
Ir pamažu nutolsta gatvės triukšmas,
Ir maldoje širdis paskęsta...
Ramybės upė tvinsta, plečiasi ir liejas per kraštus,
Nes vėjoje koplyčios — tik tai Jis — ir tu.

M E D Ž I A I N A K T Ĳ

Tamsūs, miegūsti stovi medžiai.
Rankas augštin pakėlę meldžias jie žvagždėm
Ir susimąstyme giliam paskendę šnabždas tyliai, lyg šventykloj,
O lapuos šnara mažas vėjas
Ir audžia pasaką šešėlių gilumoj...

Viršūnėje pakibęs baltas mėnuo klausos
Gilios maldos ir vėjo pasakos,
Ir sminga jo šalta šviesa šakų tankmėn.
O medžiai atsidūsta tyliai, tyliai,
Kai viršum jų praplaukia debesėlis...

Ir žemė atsidūsta, vėjo pasakos sukklusus,
Ir ašarą dangus nulieja, ilgesio pagautas,
O vėjas pamažu užmiega ir mėnulis dingsta —
Tik tamsūs, miegūsti vis stovi medžiai
Ir tyliai, tyliai meldžiasi žvaigždėm...

R A M U N Ė L Ė

Laukuos žydėjo visos gėlės
Ir paukščių dainos skardžios skriejo —
Širdis tada dainavo himną,
O gėlės laimės pavydėjo...

Menu, žiedelį mažą skyniau,
Mažytę baltą ramunėlę:
"Myli - nemyli", laimę pyniau,
O vėjas supo baltą gėlę...

Laukuos žydėjo visos gėlės,
Laukuos margi drugeliai skriejo...
Balta ramunė laimę lėmė
Bet... balto burto netesėjo...

LIETUVAITĖ IR GĖLĖS

Irmutė Stasaitytė

Šypsodamos skina ji rūtą
Šypsodamos pino kasas...
K. Biakis.

Iš tėvelių pasakojimų ir knygų žinome, kad lietuvaitės visais laikais mylėjo gėles. Jau ir vaidilutė Birutė, kuri buvo pašventusi savo jaunystę dievams, atliekamam laiku rinkdavo gėles ir gydomąsias žoleles. Savo galvą visuomet puošdavo gėlių vainikėliu. Taip ji šiandien ir vaizduojama piešiniuose. Šitas motyvas atsispindi ir mūsų literatūroje. Štai kaip gražiai aprašo poetas Vienožinskis lietuvaitės darželį:

"Kaip gi gražus, gražus rūtelių
darželis,
Pilnas jau prisėtas gražių žolynų!
Dailiai optvėrė mano brolelis,
Užtat jam vainiką nupint ketinu."

Koks didelis prisirišimas mergaitės prie darželio, gėlių. Jos visas turtas gėlės, jų žydėjimas — džiaugsmas. Ji jaučiasi kaip karalaitė tarp gėlių. Maironis būdamas stebuklingoj Keturių Kantonų ežero aplinkoj pasigenda lietuviško darželio:

"Ten kur palangėms stiepias
sužiūrę žemčiugų žiedai...
Ten kur sesutės rūta dabina
kasas nuo mažens..."

Taip pat, Marija Pečkauskaitė savo raštuose pabrėžia tą didžią lietuvaitės meilę gėlėms ir darželiui.

Gyvendamos svetur ugdykime savyje tą pačią meilę ir išsaugokim tas gražias tradicijas puošiant mūsų namų aplinką. Mes matome, kad ir čia mergaitės mėgsta puošti gėlėmis, tačiau ne darželio, bet dirbtinom. Čia namai irgi apsidinti gėlėmis ir žolynais, tačiau kas gi juos tvarko ir prižiūri? Mergaitės kuo mažiausia namų aplinkos tvarkymui pašvenčia laiko. Jos savo laisvalaikį praleidžia daugiausia kinuose ar prie televizijos. O kaip malonu turėti prie namų darželį, kuriame augtų įvairios gėlės! Kiek malonaus laiko galima turėti jas laistant, ra-

vint ir stebint jų augimą, bei žydėjimą. Man labai patinka paruošti žemę, sodinti gėles, sužinoti jų lietuviškus-lotyniškus pavadinimus. Pas mus užsiliko knygoje, atvežtoje iš Lietuvos, sudžiovinti žiedai Šv. Petro raktelių. Aš panorau čia jų surasti ir tikrai radau daržininkystėje, kur jie vadinasi angliškai cowslip-primrose.

Ir kaip malonu, kada matai kaip gėlytės kasdien kyla vis aukščiau, o iš ryto pilnos gaivinančios rasos ir bėgant į mokyklą, negali praeiti pro jas nesustojus ir nepažvelgus. Dar maloniau savų gėlių priskynus

nunešti į mokyklos koplytelę. Juk mūsų sesės ir Lietuvoje puošdavo pakelės koplyteles ir kryžius gėlėmis.

Aš norėčiau pasiūlyti ir kitoms mergaitėms daugiau įdomautis gėlėmis, augalais. Juk mes esame artojų šalies dukros. Mūsų tėvų tėvai buvo pamilę žemę. Mes savo organizacijose mėginkime šią temą padiskutuoti, nukreipkime savo mintis nuo kasdieninio didmiesčio gyvenimo, nuo įprasto šiame krašte tempo. Be to mes ne tik kalbomis turime ruošti grįžti į savo kraštą, bet ir praktiškai pasiruošimu, kad savos žemės meilė mumyse liktų gyva ir mūsų sodybos vėl sužydėtų.

LIETUVIŠKAS TAUTINIS ŠOKIS

Jūra Gailiušytė

Lietuva yra turtingas kraštas daugeliu atžvilgių. O jos turtingumas geriausiai išreikštas liaudyje. Lietuvos liaudies gražiausias palikimas mūsų tautai yra tautinis šokis.

Lietuviškas tautinis šokis tai Lietuvos pasididžiavimas. Turbūt nei viena tauta neturi tiek daug įvairių šokių, kaip lietuvių tauta. Yra šokių išreiškiančių džiaugsmą, liūdesį, ilgesį, meilę ir t.t. Lietuviški šokiai pamini dideles šventes, kaip vestuves, rugiapjūtę, Velykas, Kalėdas, Sekmines, ir t.t. Daug šokių surišti su gamta, atsišveikinant su paukščiais, gėlių žydėjimu, pavasariu, ir rudėniu. Daugumas šokių yra tik dėl žiūrovų linksminimo, bet visi šokiai ką nors išreiškia, ką nors pasako, ką nors parodo.

Kiekvienas menas kalba sava kalba. Šokis kalba judesiu. Jeigu šokis pašoktas taisyklingais judesiais ir yra pašoktas nuotaikingai, jis ką nors parodys ir pasakys. Parodys, kad rugiai piaunami, malūnas sukasi, blezdingos išskrenda, jauna mergaitė teka; pasakys, kad berniukas pyksta ant mergaitės, mergaitės atsišveikina su paukščiais, gėlės auga, kad jau-

noji linksma ir kartu liūdna kai išteka. Šokis pasako ką pats šokėjas nori pasakyti. Šokėjas gali išreikšti ką jis jaučia, ką jis nori pasakyti, ką jis nori perstatyti.

Labai daug jaunimo ir net "senimo" mokinosi ir dabar mokinas šokti tautinius šokius. Lietuvoje buvo labai daug šokių švenčių, kur iš visos Lietuvos suvažiuodavo visas jaunimas šokti lietuviškų tautinių šokių. Š.m. birželio 30 d. buvo didžiausia ir išeivijoje pirmoji Kanados ir Amerikos tautinių šokių šokėjų šventė Chicagoje. Labai daug kartų lietuvių tautinių šokių grupės yra pasirodę viešumoje taip tarp savų, taip tarp svetimtaučių. Lietuviški šokiai buvo ir yra visur įvertinti ir širdingai priimti kaip įvairūs, originalūs, įdomūs, ir vieni iš gražiausių šokių palyginant su kitų tautų šokiais.

Reikia lietuvišką tautinį šokį įvertinti ir skelbti svetimšaliams. Lietuviškas tautinis šokis atspindi Lietuvą mums ir svetimtaučiams. Lietuvių tauta gali didžiuliu šiuo brangiu mūsų liaudies palikimu.

Mūsų moterys

Nijolė Abraitytė gimė 1929. VI. 1. Kaune. Tremtyje lankė Augsburgio stovyklos gimnaziją. Atvykusi Ameriką baigė John Hay High School Clevelande ir įstojo į Western Reserve universitetą, kurį baigė 1957 m. su Bachelor of Arts laipsniu ir "prize in modern languages".

Priklauso Liet. Studentų Sąjungai ir yra aktyvi narė Akademikų Skautų korporacijoje.

Nijolė Ambrazaitė — naujai kylanči žvaigždėlė dainos pasaulyje.

Gimusi Lietuvoje muziko Prano Ambrazo šeimoje. 1949 m. iš tremties emigravusi į Ameriką, Clevelandą. Baigusi Notre Dame mergaičių gimnaziją Clevelande, studijavo Prekybos ir Administracijos kursą universitete. Du metus lankė Magnolia Muzikos Mokyklą ir tebelavina balsą pas prof. Goldmann.

Dalyvauja šv. Jurgio bažnyčios choro, kuriam vadovauja jos tėvelis, muz.

Pr. Ambrazas. Kelis kartus pasirodė scenoje solo grupiniuose vaidinimuose, o pastarojuoju laiku pabaltiečių studentų šventėje. Clevelando visuomenei teko išgirsti ją solo ir bažnyčioje iškilmingų švenčių proga. Turi tikrai didelę Dievo dovaną ir sugeba ją panaudoti.

Dirba viename Clevelando bankų. Atliekamu laiku yra baigusi garsią Bill Tilton modelių studiją. Solo pasirodo savo įstaigos metinių švenčių progomis ir amerikietiška auditorijai.

Maria Ambrozaitienė - Pupiūtė gimė Lietuvoje. Lankė gimnaziją Kybartuose ir Vokietijoje. 1949 m. su tėveliais atvyko į Niujorką. Lankė Niujorke Art Career School, Anhurst College, Hunter College — tapybą ir meno istoriją, Art Students League of New York, Kansas State College — tapybą ir portretus.

Jaunoji menininkė siekė žinių mėnė. Sėlygos neleido iki šiol baigti meno mokyklos, bet nors ir mažai laiko turėdama /augina dvi mažas mergytes/, vistiek su dideliu užsispyrimu tęsia mokslą dabar jau Clevelande — Institute of Art. Laiko turėdama tapo kaip mėgėja, daugiausia portretų srityje. Vartoja aliejų, akvarelę, pastelę ir kt.

Nijolė Balčiūnaitė baigė biznio kursą Hannah Harrison mokykloje, Vašingtone. Įdomu pastebėti, kad mokykla yra Julijaus Garfinckel palikimas, pavadinta jo motinos vardu ir globojama YWCA. Naujas, gražus pastatas, statytas 1949 m. ant Potomac upės kranto, kas metai talpina apie 50 mokinių.

Mokykla finansuojama Julijaus Garfinckel paliktais pinigais, kurie apmoka mokinių studijas ir visą išlaikymą. Sukurta šilta ir šeimyniška nuotaika. Šalia reguliarių pamokų pravedamos poezijos valandėlės, filosofijos pamokos, rodomi filmai, rengiami koncertai ir pan.

Mokyklą baigusi N. Balčiūnaitė dirba National Trade Association, kaip privati sekretorė.

Regina Brazaitienė, naujosios parapijos Clevelande vargonininkė.

Amerikoje gimusi lietuvaitė pp. Greičių duktė. Motina dalyvauja lietuviškose organizacijose, ko ir savo dukterį

išmokė. Skaito lietuvišką spaudą, seka lietuviško gyvenimo pulsą.

Regina Brazaitienė dalyvauja lietuviškuose parengimuose, turi suorganizavusi naujojoje parapijoje puikų chorą, dažnai akomponuoja lietuviškuose koncertuose mūsų dainininkams. Prenumeruoja "Moterį" ir ją labai džiaugiasi.

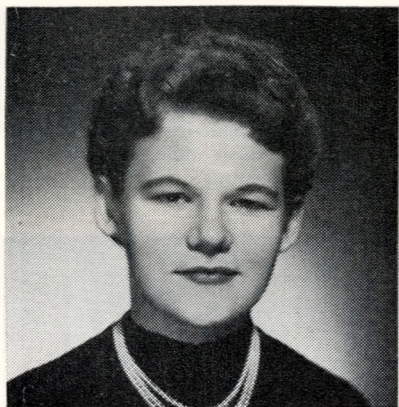
Leokadija Balienė tapybą studijavo tris metus Vilniaus Dailės Institute, 1 metus Vokietijoje - Stuttgarte, 1 metus JAV - Manchestery, N.H.

Jadvyga Damušienė, viena uoliausių "Moters" rėmėjų ir bendradarbių Clevelande išvyksta su vyru ir jų gražiu atžalynu gyventi į Detroitą.

J. Damušienė Clevelande buvo labai populiari. Tik atvažiuavę, kuone pirmoji šeima, stengėsi kuo daugiausiai patraukti į šį miestą. Gelbėjo "Čiurlionio" ansamblio nariams ir kt. Viena pp. Damušių šeima atkvietė per 50 žmonių. Ji dirbo moterų organizacijose, šv. Jurgio parapijoje. Visur padėdama savo patarimu ir ieškodama geradarių sutartims daryti, kas jai labai sekėsi.

Ne viena šiandien gailisi jai išvyksiant ir visos linki pp. Damušiams sekmes naujoje gyvenvietėje.

Jolanta Drąsutytė šiemet baigė Western Reserve universitetą ir tuo lietuvių akademikų šeimą padidino dar vienu nariu.

Inž. Prano ir Aldonos Drąsūčių dukter, gimusi 1935 m. lapkričio 30 d. Kaune, mokslą pradėjo dar Kaune. Gimnazijos kursą teko eiti Vokietijoje Gotoj, Hanau lietuvių gimnazijoje ir nuo 1950 iki 1954 metų Notre Dame Akademijoje Clevelande, kurią baigė 1954 m. antrąją mokine tarp 200 baigusių mergaičių.

Nuo 1954 iki 1957 m. studijavo Western Reserve universitete Clevelande, šiemet gaudama Bachelor of Arts laipsnį biologijoje, magna cum laude.

Universitete buvo aktyvi organizacijų narė. Už pažangumą moksle išrinkta narė į garbės korporacijas: Phi Beta Kappa, biologijos Beta Beta Beta, ir vokiečių kalbos Delta Phi Alpha.

Greta studijų Jolanta Drąsutytė daug laiko skyrė ir lietuvių visuomeniniam gyvenimui. Kurį laiką buvo "Rūtos" teatro narė, tebėra "Čiurlionio" Ansamblio narė, aktyvi studentų ir skautų organizacijų narė. Buvusi skaučių Birutės draugovės draugininkė, skiltininkė, stovyklų organizavimo ir vadovavimo bendradarbė, dabartinė Akademikų Skaučių Šatrijos Raganos Draugovės Clevelande pirmininkė.

Leokadija Gailiūšienė, uoli mūsų bendradarbė ir platintoja, kilimo su-

valkietė. Gimnaziją baigė Kaune 1930 metais. Metus studijavo Humanitariniame fakultete lietuvių kalbą, literatūrą ir istoriją, perėjo į Teisės fakultetą ekonomijos skyrių, kurį išklaušė 1937 m. 1938 m. ištekojo už Antano Gailiūšio. Augina dvi dukteris Jūrą ir Marytę.

Uoliai reiškiasi visuomeniniame darbe, bendradarbiauja "Drauge", Moterų skyriuje. Lietuvoje daug rašė į "Mūsų Kraštą", "Moteris ir Pasaulis". Dirbo Kauno Radio stotyje, kaip telegrafistė. Dabar gyvena Clevelande, yra vyr. moksleivių atkū kuopelės globėja. Daug dirba jaunimo tarpe ir sielojasi lietuvių išlaikymu.

L. Gailiūšienė yra uoliausia mūsų žurnalo platintoja surinkusi 141 prenumeratas.

Nijolė Kersnauskaitė yra baigusi Notre Dame College su medaliu ir gavusi Bachelor of Arts laipsnį iš prancūzų, vokiečių, ispanų ir anglų kalbų. Dabar tęsia studijas The Catholic University of America, Vašingtone, magistro laipsniui gauti.

Kazimiera Laikūnienė, gimusi ir moksląėjusi Kaune, artėjant antrajai bolševikų okupacijai, išvyko į vakarus. Vokietijoje gyveno Dillingeno lietuvių stovykloje. 1949 m. atvyko į JAV ir apsigyveno Clevelande, kur ir šiandien tebegyvena.

Iš pat jaunystės palinkusi į sportą, 1930 m. įstojo į CJSO klubą ir buvo nuolatinė jo krepšinio ir stalo teniso moterų komandų žaidėja, ir vienoje ir kitoje šakoje dalyvavusi Lietuvos valstybinėje moterų rinktinėje. Krepšinyje CJSO moterų komanda penkerius metus buvo Kauno meisteriu. Stalo tenise 1936 m. valstybinėje moterų rinktinėje gynė Lietuvos spalvas pasaulio stalo teniso turnyre Prahoje.

Tremtyje kelerius metus dėstė kūno kultūrą Dillingeno lietuvių gimnazijoje ir aktyviai reikėsi stalo tenise. Dalyvavo ir pirmąsias vietas laimėjo visuose lietuvių bei pabaltiečių stalo teniso turnyruose, o taip pat ir daugelyje vokiečių stalo teniso žaidynių.

JAV-se, eilę metų dalyvavo Š. Amerikos ir Kanados lietuvių sporto žaidynėse ir pasireiškė kaip viena iš nedau-

gelio pirmaujančių stalo tenisininkių. Dalyvavo taip pat ir amerikiečių stalo teniso varžybose. Čia žymiausias laimėjimas — 1954 m. Amerikos stalo teniso pirmenybių žaidynėse Womens Consolation grupėje išsikovota antroji vieta iš keliasdešimt dalyvavusių žaidėjų.

Danutė Koklytė šiemet įsigijo Bachelor of Arts laipsnį Mount Saint Joseph kolegijoje, Cincinnati, Ohio. Studijavo komerciją ir kalbas. Priklausė eilai akademinių būrelių: Commerce of Finance, Modern Languages, Quid Est, Stylus, WAA. Šioje kolegijoje turėjo stipendiją. Žada studijas tęsti toliau.

Ona Mozoliauskaitė - Mikulskienė gimė Sibire, Omsko mieste. Ten baigė lenkų pradžios mokyklą ir lankė gimnaziją, kurią baigė Kaune. Čia pat baigusi buhalterijos kursus, 1925 metais, įstojo į Klaipėdos Konservatorijos fortepiono klasę, drauge dirbdama ir Konservatorijos administracijoje.

Gyvendama Kaune, dalyvavo įgulos bažnyčios ir Šaulių Sąjungos choruose. Persikėlus Klaipėdon, tą patį tęsė vietos bažnyčioje, Aido ir Giedotojų Sąjungos choruose.

XX-tos šaulių Rinktinės vado buvo pavesta organizuoti Klaipėdoje ir krašte šaulių moterų dalinius. 1928 metais, subūrusi pirmąją šaulių moterų skyrių Klaipėdoje, buvo išrinkta jo pirmininke, vėliau — būrio vade ir suorganizuoti visame krašte skyrius ir būrius, buvo paskirta XX-tos šaulių moterų Rinktinės vade. Tose pareigose išbuvo iki 1938 m.

1933 metais įsteigė Klaipėdoje šaulių moterų kanklių orkestrą, kuriam vėliau pati ir vadovavo. Nuo 1927 m. iki Klaipėdos netekimo dirbo Klaipėdos Uosto Valdyboje. Visą tą laiką dalyvavo įvairiuose teatrinuose pastatymuose: misterijose, dramose bei operetėse atlikdama žymesnius vaidmenis. Taip pat vietos sporto klube KSS.

1936 m. susituokė su muz. A. Mikulskiu. Už nuopelnus kultūriniame bei organizaciniame darbe, Lietuvos respublikos prezidento buvo atžymėta Gedimino ordenu medaliu ir Šaulių Žvaigžde.

Atgavus Vilnių, čia įsikūrė ir suorganizavo šaulių moterų kanklių orkestrą bei jam vadovavo. 1940 m. jis, susijungęs su šaulių vyrų chorą, sudarė "Čiurlionio" T.M. Ansamblių. Po metų įstojo artistė į Vilniaus Filharmonijos Liaudies Ansamblių. Bolševikams okupuojant Lietuvą antrą sykį, pasitraukia į Vieną, kur, atkurtame "Čiurlionio" Ansamblyje paruošė kanklių orkestrą, kuriam vadovauja iki šiol.

Sesuo Marija Raimunda yra šv. Jurgio parapijos mokyklos direktorė - vedėja.

Kilimo Amerikos lietuvaitė. Puikiai kalba lietuviškai, rūpinasi, kad ir jos auklėtiniai lietuviškai būtų stropūs lietuvių kalbos pamokų lankytojai. Ji daug padeda vietos mokytojams.

Pirmos komunijos vaikus, norinčius eiti išpažinties lietuvių kalba, ji pati paruošė.

Užbaigiant mokslo metus ir išleidžiant 8 skyrių, mokslo metų užbaigimo programa buvo abiems grupėms: puse programos lietuvių kalba, kurią atliko lietuvių vaikai, kita pusė — anglų kalba, kurią atliko dalis irgi lie-

tuvių vaikų, bet pagal tėvų norą nesimokinančių gimtosios tėvų kalbos. Tuo buvo patenkintos abi pusės.

Šiemet per savo atostogas sesuo Marija Raimunda pasiryžo studijuoti Lietuvos istoriją. Ji pasirūpino įsigyti paskučiausias dr. Sruogienės ir dr. A. Sapokos Lietuvos istorijas.

Paulina Mozūraitė, Amerikoje gimusi, giliai susipratusi lietuvaitė. Aktyviai dalyvauja lietuviškuose parengimuose ir remia lietuvišką veiklą. Ypač daug aukoja Radio klubui /remia lietuvišką valandėlę/.

Puikiai kalba ir skaito lietuviškai. Dirba kai papdraudimo agente.

Janina Navickaitė, kilimo alytiškė, /ne kybartietė, kaip buvo "Moteryje" pažymėta/. Tėvelis, muz. Stasys Navickas, gimė Virbalyje, tat ten bei Kybartuose turi daug giminių.

Studijas baigė Clevelande Western Reserve universitete įsigydama bakalaurą laipsnį cum laude psichologijoje ir magistro laipsnį bibliotekos moksluose. Už pažangumą moksle buvo atžymėta Studentų Tarybos, Psichologijos Departamento ir Studentų Garbės Draugijos "Phi Society". Už sugebėjimus profesinėje srityje buvo priimta nariu į Amerikos Bibliotekininkų Garbės Draugiją "Beta Phi Mu".

Šiuo metu dirba Centrinėje Clevelando Bibliotekoje, Jaurimo Departamente. Bendradarbiauja lietuviškoje spaudoje ir yra Lietuvių Akademinių Alumnų Klubu, Clevelando skyriaus, valdyboje.

Albina Petukauskienė yra "Neriningos" Tunto tuntininke.

Dalia Prikockytė gimė Vilkaviškyje. Gimnaziją lankė tremty — Vokietijoje ir Amerikoje. Šiais metais baigė Notre Dame College, Clevelande, Ohio, Bachelor of Arts laipsniu. Studijavo anglų kalbą, literatūrą ir sociologiją.

Priklauso Lietuvių Studentų Sąjungai Clevelando skyriui ir Clevelando Studentų Ateitininkų Draugovei. Vadovauja jaunesniųjų ateitininkų būreliui. Šiuo metu priklauso Stud. Ateitininkų Sąjungos leidinio "Gaudeamus" redakcijai.

Mėgsta rašyti eilėraščius. Jos eilė-

raščiai nuolatos matomi "Ateity". Eilėraščius pradėjo rašyti būdama pirmosios tremties gimnazijos klase.

Šiuo metu dirba savo srity — socialinį darbą.

Birutė Smetonienė Kauno Valstybinę Konservatoriją baigė 1935 m. Daug sykių skambino per Kauno radiofoną, buvo soliste su Kauno ir Vilniaus simfonijos orkestrais. Gyvendama Paryžiuje, fortepijono studijas tęsė pas Robert Cassadessus. Atvykusi į Jungtines Valstybes, studijavo pas žymų pianistą Leonard Shure. Nuo 1951 metų dėsto fortepijoną The Cleveland Music School Settlement. Daug kart koncertavo Clevelande, Čikagoje ir Bostone ir keletą kartų skambino Clevelando žinomoje radijo programoje "The Music Masters". Tiek lietuvių, tiek amerikiečių visuomenėje yra plačiai žinoma kaip fortepijono pedagoge.

Rita Stravinskaitė, gyv. Clevelande, šiais metais baigė Notre Dame College ir gavo bakalaurą laipsnį biologijos ir chemijos srityje. Jau gavo darbą žymioje vaistų gamybos bendrovėje, chemijos tyrinėjimų srityje. Tai veikli stu-

dentė ir skautė, universitete priklausiusi Sigma Sigma klubui ir CAA, Liet. Studentų Sąjungos ir Akademikų Skautų Sąjūdžio narė. Aktyviai reiškiasi Akademikų Skautų Draugovės Clevelande veikloje.

Aldona Stempužienė - Butkutė, dainininkė - kontraltas. Gimusi Skirsnemūnė, Raseinių apskr. Mokėsi Jurbarko gimnazijoje. Tremtyje dainavo Čiurlionio ansamblyje. Atvykusi į JAV apsigyveno Clevelande ir pradeda studijuoti dainavimą su Western Reserve Universiteto lektore Lita Robeson ir vėliau su Carmela Cafarelli.

Pirmasis išėjimas į platesnį dainos kelią ir pripažinimą buvo 1955 m. laimėjimas Ohio valstybės geriausios dainininkės titulu.

Po sėkmingų pasirodymų amerikiečių tarpe Aldona Stempužienė susilaukė gausių kvietimų ir iš lietuvių kolonijų JAV ir Kanadoj. 1955 m. aplanko Detroitą, Čikagą, Hamiltoną, Lakeside Ohio su Clevelando Moterų Simfoniniu orkestru. Clevelande surengia jai rečitalį viešojo miesto biblioteka.

Taip pat tais pačiais metais dainuoja "Hoffmano pasakose" operoje Nicklausės rolė su gerais kritikų įvertinimais.

1956 m. koncertai Clevelande, Worcesteryje, Niujorke, Vašingtone.

"Chicago Tribune" surengtame dainininkų konkurse laimi I vietą ir aukso medalį kontraltų balsų grupėje.

Rudenį, rugsėjo 30 d., Clevelande dalyvauja Cafarelli operos bendrovės "Rigoletto" pastatyme. Dainuoja Madalena.

1957 m. sezonas ypatingai apkrautas koncertais. Vėl dainuoja su Clevelando Moterų Simfoniniu orkestru Muziejus rūmuose ir dalyvauja įvairiose amerikiečių kalėdinės programose. Koncertai Bostone, Čikagoje, Los Angeles, Toronte, Detroito, Clevelande.

Tuo tarpu ruošiasi ateinančiam sezonui dainuoti dvejose operose. Clevelande rugsėjo 29 d. Trubadūruose Azuceną ir Čikagoje pavasarį vyrų choro statomame "Fauste" Siebelį. Taip

Moterys plačiame pasaulyje

Lietuvės bičiulė Nuri Gallego

Nuri Gallego yra gimusi Kolumbijoje, Antiokijos sostinėje Medelline. Kilusi iš literatų šeimos. 1946 m. Medelline baigė Seserų Saleziečių kolegiją Maria Auxiliadora. Dar gimnazijos suole būdama rašė apie moterį ir augštesnį jos pašaukimą. Tais pačiais 1946 m. įstojo į Universidad Feminina, kur studijavo žurnalistiką. Baigusi universitetą, Nuri Gallego buvo paskirta "El Colombiano" /didžiausio Antiokijos dienraščio/ moters skyriaus redaktore, kur ir iki šiol darbuojasi. Bendradarbiauja Venezuelos ir Meksikos spaudoje. Dalyvauja Panamerikos žurnalistų

konferencijose, palaiko plačią korespondenciją su kitų kraštų žurnalistais. Yra daug apkeliavusi, buvusi Europoje. Iš savo kelionių spaudoje yra pateikusi puikių straipsnių ir reportažų.

Nuri yra plačiai žinoma visoje Kolumbijoje, kaip viena pirmųjų moterų redaktorių.

Spaudoje, televizijoje ir per radiją, nekartą yra garsinusi Lietuvos vardą, gražiai nušviesdama jos didingą praeitį ir šių dienų kančias. Gerai žino Lietuvos istoriją ir yra mokiusis net lietuvių kalbos. Ypač augštai vertina lietuvių moterį ir pasitinka visada ją su malonia šypsena — Nuri Gallego yra verta sveikinimų ir pagarbos "Moters" puslapiuose.

Mūsų pašnekėsėje redaktorių kabinete apie "Moterį", Nuri pareiškė didelį norą "Moteryje" bendradarbiauti, pateikdama širdingiausias linkėjimus jos Redaktorei ir visoms Kanados lietuvišioms. Sekančiam "Moters" numeriui pažadėjo pateikti ir savųjų minčių.

A. Dubauskienė.

Ispanijos vyriausybė pradėjo rodyti dėmesio moterims ir skatinti jas reikštis visuomeniniame gyvenime. Ligi šiol Ispanijos moters vaidmuo valstybės gyvenime, už šeimos ribų, buvo nežymus, nors atlikdavo įvairius darbus. Pradėta rodyti daugiau susidomėjimo moterų auklėjimu ir studentų skaičius dvylikoje Ispanijos universitetų dabar prašoka 8.000. Pernai universitetą baigusiu tarpe buvo tik 28 gydytojos, tačiau 47 advokatės. Reikia manyti, kad moterims atkutus šių skaitlinių proporcija pasikeis gydytojų, mokytojų ir panašių profesijų naudai.

Visos vedybos yra laimingos, tik-tai gyvenimas po jų sukelia bėdas.

Nuri Gallego, nuoširdi lietuvių draugė, rašytoja - redaktore

DVI SESERYS

Ruduo. Baugiai šnabždasi medžiai berdami pageltusius lapus. Sugirgžda sargo atidaromi vartai ir vidun įbanguoja negausi laidotuvių procesija. Angelai marmuriniais sparnais lyg suplasnoja, lyg pakelia akis į dangų ir taip sustingsta maldingumo ekstazėje. Suvaitoja stauga pralėkdamas vėjas ir duslus krintančios žemės dundėjimas nuaidi kapinių erdve. kažkas kosteli ir spiegiančiu balsu užtraukia:

— Viešpaties angelas apreiškė Marijai...

— Mamule, mamulyte, — suklinka paskui viena kitą mergaitės, ir verksmas pridūsta senelės glėbyje. Duobkasy sumeta paskutines žemes ir kastuvu išpaudžia kryžių jų paviršiuje. Prie kapinių vartų senelė susvyruoja. Tvirtai priglaudžia prie savęs nešlaites ir atsigrižta. Jos sausu veidu perbėga neapsakomo gailesčio šešėlis. Ar ne ji, jau pavargusi gyventi, čia turėtų atsigulti vietoje savo dukters ir žento?!

— Tokia Dievo valia, — atsidūsta garsiai ir jai pasirodo, kad čia pat stovintis medžio kryžius tik dabar pasvyra į šoną. Bet jis jau labai senas ir supuvęs. Kapas susmukęs, krūmokšniais apaugęs, artimųjų užmirštas. Gal prieš daugelį metų čia buvo paguldyta jaunystė ir grožis, dideli talentai, milžiniški nesusipėti išgyventi troškimai...

— Bobute, — pasigirsta tylus Onytės balsas. — Tu sakei, kad mamytė nuėjo pas tėvelį. Sakei, bobute?

— Taip, Onyte, — iš savo minčių atbudusi sako senelė ir ilgesingu žvilgsniu vėl paklysta mirusiųjų mieste.

— O kada mes nueisime pas ją? Sakyk, kada? — nekantraudama purto už rankos senelę Onytė, bet nesulaukdama atsakymo verkšlendama šaukia: — Aš noriu dabar! Girdi, bobute? Dabar... Aš noriu pas mamytę. Netrukus silpnai sudejuoja ir verksmą užslopina sunkus kosulys. Paulina paima mažąją sesutę ant rankų ir nuseka senelę purvinu vieškelio.

Puri balto sniego skraistė apkloja laukus. Paskui prabėga pavasaris, o netrukus ir vasara. Kiek paaugusi, bet dar labiau sunykusi Onytė prieina prie lango ir parėmusi rankomis smakrą įsižiūri į gatvę. Ištisas valandas ji taip rymo laukdama Paulinos, kurią prieš pusę metų išsiavedė nepažįstami žmonės.

— Matai, pas turtuolius apsigyvenusi, išdidi pasidarė. Neatsilanko. Perprasti jau šie namai. Beširdė, ir seserį užmiršo, — kalba piktos valicos kaimynai. Tačiau senelė yra tyli, ir Onytė kantriai laukia sesutės.

Kuomet skardus mergaičių juokas plačiai nuaidi gatve, Onytė dar arčiau prisispaudžia prie lango stiklo ir pamato dvi mergaites. Viena iš jų

rankoje laiko didelį, gražų balioną. Spalvų žaidimas ore apstulpina Onytę. Ji išbėga į kiemą ir pasilipusi ant darželio medinės tvoros tarp samanotų žiogrelių išpaudžia veiduką. Jos akys suspindi džiaugsmu. Draugiškai nusišypsuoja ir ištiesia į jas rankutę. Mergaitės susijuokia.

— Tavo purvina ranka, — sako viena.

— Driskė, — prideda antroji ir iškišusi liežuvį nususuka. Onytės veide dingsta šypsena, ir rankos bejėgiškai paleidžia tvorą. Ji susmunka ant šaltos rudens lapais apkritusios žemės.

— Mano mažulėlė, — pakeldama ją sako senelė. Mergaitė apsilažo. Nuryja, tarytum kažką neskanaus, dar mėgina nusišypsoti, bet staiga ašaros pabyra lietu joms veidelio.

Vieną vėsu rytmetį Paulina eidama į mokyklą pamato Onytę. Ji stovi nususukusi veidu į maisto krautuvės langą ir godžiai stebi jame sudėtus skanumynus. Kurį laiką Paulina žiūri į jos išaugtus drabužėlius, plikas, nuo šalčio paraudnavusias kojas, paskui pašaukia vardu ir pamojusi ranka pasuka į artimą kiemą.

— Kokia tu graži, Paulina! — džiaugsmingai sušunka Onytė. Atsargiai paliečia jos apsiaustą, kepuraite, paglosto spindinčius batus ir sukišusi pirščiukus į burną atsisuka į seserį. Paulina atlaužia daugiau negu pusę savo priešpiečių ir paduoda Onytei. Atiduoda jai ir savo naująją pasakų knygą. Paskui pabučiuoja į veiduką, stipriai priglaudžia prie savęs ir sako:

— Dabar tu bėk ir vėl čia ateik rytoj. Gerai? — ji linkteli galvute ir dingsta už vartų, bet netrukus vėl sugrižta ir skubiai paklausia:

— Kodėl jau neužėjai pas mus, Paulina?

— Negaliu, — sako ji liūdnai. Bet mažoji nuleidžia akių.

— Negaliu, — vėl pakartoja ji, — ponია nepatenkinta.

— Mm... — sumykia Onytė lyg dabar jau viskas būtų aišku, tačiau nesijudina.

— Ateisiu, — pagaliau prižada Paulina.

Vieną rytmetį, atėjusi prie vartų, ji jau randa Onytę belaukiančią.

— Ar tau nešalta? — klausia stebėdama pamėlynavusias josios lūpas.

— Ne, — kalendama dantukais atsako ši ir pavargusiai nusišypsuoja. Gauta sumuštinio dalį suvalgo čia pat ir drebančias rankas vėl nuleidžia

Clevelande 1950 m. J. ir S. Orantai, V. ir A. Tamulioniai

į maišelį. Paulina atiduoda ir likusią sumuštinio dalį sau pasilikdama tik mažą bulkutę. Paskui išima ir bulkutę, bet apžiūrėjusi ją iš visų pusių su vaikišku pasigardžiovimu įsideda atgal.

— Rytoj atnešiu daugiau. Gerai?

Onytės akyse sužibo ašaros. Kaip visuomet, nelaukdama paragavimo, ji išskuba iš kiemo. Paulina atsiremia į senus vartus ir pro plyšį seka, kai dideles, medines klumpes vilkdama, per kelią bėga jos sesuo. Ji vėl išima bulkutę ir pavarčiusi rankoje pažvelgia pro plyšį. Onytė dingsta gatvės užsisukime. Dar ilgai Paulinos ausyse skamba smulkus klumpių tauškėjimas, o širdį slegia jausmas, sunkus — nesuprantamas. Kitą rytą ji paprašo įdėti daugiau priešpiečių, bet atėjusi prie vartų Onytės neranda. Prabėga visa savaitė, bet ji nesirodo. Paulina užaina į bažnyčią, bet ir senelės jos įprastoje vietoje nėra. Dabar ji labiau nuliūsta. Dar nykesni ir svetimiesni pasidaro turtingi ir erdvūs jos globėjų namai. Su ilgesiu ji paskęsta saulėleidžio pazare. Diena mirs su paskutiniais spinduliais. Ji prispaudžia kaktą prie rasoto lango stiklo ir išsižiūri į gatvę. Sena moteris išeina iš jų kiemo ir kiek paėjusi sustoja. Apsidairo. Beviltiškai kilsteli rankas ir akimis perbėga langus.

— Senelė! — džiaugsmingai sušunka Paulina ir pasileidžia laiptais žemyn. Gonkose ją pasitinka ponias.

— Onytė serga? — Paulina pakelia klausimą žvilgsnį į ją. Ji švelniai, bet šaltai uždeda ranką ant jos peties ir paliepia grįžti atgal.

— Aš noriu aplankyti Onytę. Aš noriu pas senelę, — pravirksta mergaitė.

— Onytė serga užkrečiama liga. Tu turi pagalvoti apie save ir šituos namus, — sako ji. Paskui išdidžiai prideda: — Aš tave ištraukiau iš skurdo. Tau čia nieko netrūksta, dėl to turėtum būti dėkinga ir paklusni. Tokia laimė...

Kai ji uždaro duris Paulina prikanda lūpą ligi skausmo.

— Mama, — sudejuoja ji, — mamute, kodėl mus palikai? Aš viską atiduočiau tik už vieną akimirką prisiglausti prie tavo krūtinės, mylinčios ir geros. Viso pasaulio turtai man neatstos tavo meilės, mama.

Ji krūpteli. Aš tave išvedžiau iš skurdo... Kokia laimė... Laimė! — lyg kas šaukia erdviame kambary.

— Laimė, — sušnibžda mergaitės lūpos ir karti ironijos šypsena sustingsta josios veide. Laimė, kad tikroji mano sesuo guli išbadėjusi ligos patale ir negaliu jos aplankyti?! Laimė, laime! šaukia liepsnojanti širdis. Ak, ta bulkutė, kodėl neatidaviau ir ją? Kodėl neapgaubiau savo apsiaustu drebančią nuo šalčio tą vėsų paskutinį rytą? Kodėl?... Ji paslepia veidą delnuose...

Už valandėlės ji paima dėžę saldainių, pyragaičių maišelį ir vogčiomis išeina pro duris. Tvirtiau įsisupa į apsiaustą ir nuskuba tuščiomis miestelio gatvėmis.

Silpna šviesa pasirodo senelės languose. Laukan išbėga nepažįstama moteris. Ji užsuka į kaimyninį namą ir netrukus vėl sugrįžta kažkuo nešina. Paulina tvirtai prispaudžia nešamas dovanas ir smarkiai plakančia širdimi žengia į vidų.

Virpančioje degančios grabnyčios šviesoje išsisi Onytė. Dar kartą sunkiai pakyla jos krūtinė, plačiai atsiveria akys ir laiminga kūdikio šypsena amžiams sustingsta lūpose... Staiga dovanos iškrinta iš rankų ir siaubo pagauta Paulina sušunka:

— Onyte!

Plyšta tyluma ir liepsnai sudrebėjus karštas vaškas išsilieja pro kraštus. Senelė atsisuka ir virpančia ranka perbraukia pabalusius plaukus...

Mada – socialinis reiškiny

Pagal prof. E. Jarra sulietuvino M. K.

Mados ribos

Mada neturi ribų. Jos neišmatuojamos. Nėra gyvenime srities, kurios nesiektų mada ir kur savo pirštų neprikištų. Ji apima: kūno kompleksiją — po eteriškumo, lengvumo, vėjo papučiamos kompleksijos laikotarpio, barokas atneša kūningos moters madą. Imperijos laikų vyro imponuojanti apydrūtė ir rami išvaizda dekadencijos laikotarpio mados pakeičiama į padžiūvėlio, paniurusio žmogaus tipą. Sveikata, stambi kūno sudėtis, veido raudonumai tuomet buvo žemesnio luomo žmogaus pažymys. Mada perreformuoja negailestingai kiekvieno žmogaus atskiras dalis — plaukus, barzdas, ūsus, anta-

kus, ausis, lūpas, krūtinės. Mada savaip sutvarko drabužius, skrybėles, apavą, baltinius, bižuteriją. Mada nepalieka ramybėje ir vardų. Buvo mada Raulų, Mataušų, Magdžių, Uršių, paskui įsigalėjo Augustinai, Ipolitai, Teresės, Leonardos, dar vėliau Vytautai, Kęstučiai, Birutės, Ugnės. Mada braunasi ir į kalbą, nustumdama į šalį ir kalbininkus bei savo kalbos branginimą. Salionuose viešpatavo prancūzų kalba, paskui lenkų. Kai nusistovėjo ir gavo pilietinių teisių lietuvių kalba, užėjo mada ją marginti ir atmiešti svetimybėmis — jo, deženuot, lansuot, dreivyti, keleris, tašė ir t.t. Mada ir patriotizmą bei tautinį padorumą nugali. Mada braunasi ir į žmogaus sielos gelmes. Buvo laikų, kai buvo nema-

dinga apleisti bažnyčios pamaldas ir pasirodyti nediegotu. Nauja mada pareikalavo slėptis su savo tikėjimu. Tikėjimas virto atžagareiviškumo, neinteligentiškumo pažymiu. Jis paliktas kaimui ir atsilikėliams. Šokiai, sportas, butų įrengimas ir apstatymas, viešbučiai, bažnyčios, stalų padengimai — vis tai mados viešpatystė. Jokia jėga jos kelių užtvenkti negali.

Mada atneša ir žalingų, peiktinų dalykų, pav. — girtuokliavimą, kortavimą, rūkymą, paleistuvavimą ir t.t. Mada pareikalauja iš savo garbintojų ir liguistų reiškinų, pav. migrenos, mėšlungių, sąmonės nustojimų, tamsių akinių, monoklių, turniūrų ir gorsetų deformuotų figūrų. Ji ir papročius tvarko nustumdama į šalį moralinius nuostatus. Cinizmas, trivialumas, vėlinimasis į bažnyčią ir t.t. — jos dovana. Anglų karalius Eduardas VII buvo stambiai nutukęs vyras. Dėl savo patogumo ir pasilengvinimo kvėpuoti neužsisėgdavo savo liemenės paskutinės sagos. Ir tai virto mada. Ir madingi sudžiūveliai tos sagos neužsisėga. Paklaustas vienas mūsų diplomatas, kodėl jis tos sagos neužsisėga, atsakė, kad tai esąs jo profesijos pažymys. Madai yra klusnūs liūdėsio, gedulo simboliai. Ir pas mus buvo mada raudomis raudoti mirusius. Jei savi to nesugebėjo padaryti, kiti už atlyginimą juos pavaduodavo. Mada buvo prie kapo garsiai raudoti. Tai darydavo ne tik "Linksmosios našlės", bet ir merginos, kad ir prie svetimo joms nežinomo kapo, kad tuo būdu priviliotų kokį ramintoją, guodėją. Vadinasi, mados jėga pasireiškia net ten, kur širdies skausmas atrodytų turėtų nustelbti mados pakuštas.

Mados kilmė

Madas gimdo du visuomenės veiklą psichiniai akstinai: individualinis - aristokratinis ir kolektyvinis - demokratinis.

Pirmas glūdi tame, kad asmenys, norėdami išsiskirti iš kitų tarpo, iškilti virš jį supančių žmonių, pradeda savintis matytų "ponų" papročius, kalbą, aprangą ir kita. Ne per seniausioj praeity, kai paprastas kaimietis kiek ekonomiškai prasimušęs virš savo kaimynų, tuoj savo milinę keisdavo juodu apsiaustu ar bent prie jos prisisiūdindavo juodą apikaklę, savo kalbą pradėdavo marginti lenkiškais žodžiais, kaip dabar margina tremtiniai vokiškais, prancūziškais angliškais ir kitokiais, nors tų svetimų kalbų nėra išmokę, pradėdavo lankyti "poniškas" karčiamas ir t.t.

Antras akstinas reiškiasi tuo, kad visuomenės nuo senų senovės stengiasi pašalinti visuomeninius skirtumus. Žmonės, kurie stovėdavo savo padėtimi augščiau, minioms būdavo mados, sekimo pavyzdžiai. Vienas aštuonioliktojo amžiaus kronikininkas rašo — "liaudis sekdavo dvarininkus".

Smolensko vaivada Petras Sapiega Sasų dinastijos laikais, norėdamas išsiskirti iš paprastų

žemesnės rūšies bajorų pasisiūdino sau baltą mėlyną karmazinu pamuštą kontušą. Nuvykęs į Seimo posėdį, jis vienintėlis tokiu drabužiu švaistėsi. Bet kai nuvažiavo į antrąjį Seimą, jau visi jo dalyviai vilkėjo tokį drabužį. Po kiek laiko jau visa Varšuva tokiu drabužiu mirgėjo. Sapiega supykęs savo išrastą mados kontušą atidavė savo virėjui. Ir netrukus Sapiegos kontušas pasidarė žemesnių dvarų tarnautojų mada.

Panaši istorija buvo ir moterų mada. Augusto III laikais moterys dėvėjo gėlėmis dažytus batelius. Bet kai pamatė, kad tokius pat batelius pradėjo dėvėti labai nearistokratiškos kojos, tuoj gėlėti bateliai salionus apleido ir jų vietas užėmė juodi zomšiniai. Bet ir jų žemesnės dvarų tarnautojos nepasigailėjo. Tarnautojos ir tarnaitės pasirodžiusios su juodais bateliais, privertė juodus pakeisti žydriaisiais. Bet ir tie netrukus perėjo į biurus ir virtuves.

Aristokratija nieku gyvu nenorėjo madų srityje lygintis su žemesniais luomais. Ji savo tikslui pasiekti stverdavo įstatymų ir draudimų. Miestiečiams buvo uždrausta aprangai naudoti gyvų spalvų medžiagą, auksą, brangią bižuteriją. Miestietės pamėgdžiojusios bajoraitės buvo baudžiamos. Vokiečių užgrobtam Lietuvos plote gyventojams bene aštuonioliktame amžiuje buvo uždrausta dėvėti vokiečių mados drabužius. Herenfolkas nenorėjo, kad žemaičiai jiems prilygtų net išviršine išvaizda. Todėl tik ligi paskutinių laikų išliko Klaipėdos krašte "šimtakvoldžiai" sijonai. O kartu su sijonais kažkieno pagrįstu aiškinimu taip ilgai išliko gyva ir lietuvių kalba.

Mūsų laikais mada nustojo buvusi privačios iniciatyvos padaras. Jas kuria didžiosios madų įstaigos, turinčios savo patarnavimui būrius savo srities menininkų, reklamų priemonių, žurnalus, spaudą, filmus, televiziją, madų parodas, modeles. Tomis priemonėmis mados labai greit išplatinašos po visą pasaulį. Kas su pinigais neturi vargo ir jų turi perteklių, užsisako dažnai tokį drabužį tik vienam kartui, ir firma neturi teisės tokio pat kirpimo drabužio leisti į platųjį pasaulį. Karalienė Elzbieta II važiuodama į Nigeriją, užsisakė sau aprangą tik to vizito metui. Dabartinė Monako kunigaikštienė — tik susituokimo diena.

Sprendžiamasis mados veiksnys yra pamėgdžiojimo ar sekimo dovana. Ji yra galinga žmogaus dvasinė jėga, kuri remia jo išsivystymą ir pažangą per visą gyvenimą. Judėsiai ir vaikų žaidimai, mokslo siekimas ir amatų, dorybių ar nusikaltimų ugdymas — labai dažnai ir labai stipriai yra pagrįsti pamėgdžiojimo ar sekimo dovanos. Nepalyginamas ir augštos vertės krikščioniškosios moralės vadovas pavadintas "Kristaus Sekimu". Žmogaus veiksmai vieni yra sekami arba pamėgdžiojami, kiti seką ar pamėgdžioja, žmonės — vieni pavyzdžių tiekėjai, kiti gi sekėjai ar pamėgdžiotojai. Taip pat vyksta ir madų viešpatioj.

Šešių milijonų armija

Lietuvių Mėlynosios Armijos Sąjūdis

Marijos žodis, pasakytas 1917 m. Fatimoje, šių dienų beklaidžiojančiam žmogui ir nerandančiam tikrojo kelio materializmu persunktame gyvenime, buvo tas akstinas, kuris paskatino ir lietuvių organizuotis ir pradėti veikti.

Tam tikslui 1950 metais rugsėjo 8 dieną Bostone įsikūrė Fatimos Marijos Sąjūdis. Pradžioje į šį sąjūdį įsijungė nedidelis lietuvių būrelis.

Steigiant šį sąjūdį, neturėta žinių apie kitų tautų panašius sąjūdžius. Tik vėliau paaiškėjo, kad Amerikoje veikia panašūs sąjūdžiai, pasivadinęs Mėlynoji Armija. Su šiuo sąjūdžiu buvo tuojau užmegsti ryšiai ir jau 1953 metais kovo mėn. Fatimos Marijos Sąjūdis įstojo nariu į Mėlynąją Armiją.

Katalikų Bažnyčia apie Mėlynąją Armiją

1950 m. gegužės mėn. popiežius Pijus XII vienoj audijencijoj priėmė MA įkūrėją prel. Colgan ir jam pareiškė: "Kaip pasaulinės kovos vadas prieš ko-

munizmą, aš laiminu jus ir visus MA narius, esančius visame pasaulyje".

Kardinolas Eugenijus Tissarant, dekanas Šv. Kardinolų Kolegijos sako: "Mėlynoji Armija yra tikrasis atsakymas Dievo Motinos prašymams, pareikštiems Fatimoje".

Kauno Arkivyskupas J. Skvireckas rašo: "Mus pasiekė džiaugsminga žinia, kad Marijos Mylėtojai organizuojasi į skaitlingą Mėlynosios Armijos sąjūdį, trokštantį įgyvendinti visus tuos Marijos duotus pasauliui apreiškimus Fatimoje. Tai reali programa ir konkretūs uždaviniai, kuriuos mes, naudodamiesi šia proga ir trokštame priminti visiems Lietuvos katalikams".

Newark arkivyskupas Thomas A. Bolan rašo: "Mėlynosios Armijos nariai turi būti apaštalai, turi skleisti visiems Marijos prašymus ir vykdyti Jos duotą Taikos Planą, arba pasaulis turės daug kentėti".

Vyskupas Fulton Sheen sako: "Pasaulyje kyla naujas nusikaltimas — ateizmas, privalo kilti nauja dorybė — pasiaukojimas Nekalčiausiai Marijos Širdžiai, kurią stengiasi įgyvendinti Mėlynoji Armija".

Prel. M. Krupavičius 1956 m. sausio 2 d. vienoj kalboj Bostone pasakė: "Lietuvos laisvinimas turi eiti dviem frontais: 1/ maldaujant Dievą pagalbos, tuo daug rūpinasi Mėlynoji Armi-

ja, 2/ politinė veikla, kuriai vadovauja VLIKas. Aš laikiu, kad šiandien melsti Dievą pagalbos yra pirmąsias reikšmes dalykas".

Indijos vysk. L. Raymond rašo: "Šiandien pasaulis yra kritiškoj padėty, todėl didelių pastangų reikalaujama iš Mėlynosios Armijos. Aš nuoširdžiai tikiu, kad MA yra ta organizacija, kuri gali pakeisti pasaulio rytojų".

Mėlynosios Armijos Lietuvių Sąjūdžio narių skaičius siekia keletą tūkstančių, kurių tarpe yra augštų dvasiškių, žymių profesorių, inžinierių, gydytojų, muzikų, rašytojų, mokytojų, darbo žmonių ir kitokių profesijų lietuvių, gyvenančių įvairiose pasaulio dalyse.

Lietuvos laisvės atgavimas nepareina vien nuo mūsų politinės veiklos, bet reikia, kad visus mūsų darbus visur ir visuomet laimintų Aukščiausias. Tat kviečiame visus lietuvius prisidėti prie šio Sąjūdžio, kad drauge susikaupę įvykdytumėm Dangaus prašymą ir išmeltumėm savo Tėvynei šviesesnį rytojų.

—:—

Mažiausias pasaulyje siuntinėlis yra žmogus susidėstęs pats į save.

Džiaukis kai tavo apšneka, tuo tarpu kitą palieka ramybėje.

Katė ir meilė, kurią atiduodi, visuomet sugrįžta atgal. **Priežodis.**

Mada ir kitos visuomeninės normos

Visuomenę tvarko šalia papročių normos arba nuostatų dar ir kitos, pav. doros nuostatai ir valstybės įstatymai. Jos visos gali derintis ir viena kitą remti, bet neretai būna ir kitaip — viena kitą silpnina ir griauja.

Mados nuostatai labai dažnai kertasi su doros reikalavimais. Bažnyčia labai anksti dar savo pradžios laikais atkreipė dėmesio į mados padarumą. Kai Korinto moterys pradėjo kratytis savo šydu — velionu ir rodytis viešose vietose be jo ir net eiti į bažnyčią neprisidengusios galvos, visuomenė piktinosi tuo seno papročio laužymu. Tada šv. Povilas Apaštalas savo laiške korintiečiams stato klausimą — Ar pritinka moteriškei melstis Dievui neapsigaubusiai? (I Kor. 11, 13). Aprangos klausimu plačiau kalba tas pats Apaštalas savo laiške Timotiejui. "Moterys tegu puošiasi padoriais apdaraus su drova ir susilaikymu, ne susuktais plaukais ir auksu, ar perlais, ar brangiais rūbais, bet gerais darbais, kaip pritinka moterims, kurios nori laikytis pamaldumo" (I Tim. 2, 9-10). "Moterys tebūna padorios, neapkalbinėtos, blaivios, visame ištikimos". (Ten pat. 3, 11). Apaštalo duotus tuo reikalu nurodymus toliau vykdo Bažnyčios Tėvai: Tertulianas II-III amž. ir Kipras III amž. savo raštuose apie moterų apdarus. Šv. Kipras rašo: "Pasiuošusios auksu, perlais ir kaklo puošmenomis prarado širdies ir sielos puošmenas... raudonais dažais ir kosmetikomis iškraipo ir gadina prigimtį vaizdą". Šv. Tomas Akvinietis savo raštų skyriuje "apie kuklumą" kalba, kad moteriai galima dabintis ir puoštis, kad patiktų savo

vyrui, mergaitei gi — jei nori ištekti. Tačiau negalima be sunkios nuodėmės stengtis patikti vyrų akims siekiant sukelti juose gašlumą ir pagėdavimą. Moterų apsirengimo klausimas labai tiksliai ir įtikinančiai išspręstas. Jų forma palikta vietos papročiams. Įspėja tik viena — kad būtų vengiama nuodėmės. Viena Šv. Sosto Kongregacija 1930 m. išleistojo savo instrukcijoj, nurodžiusi plintančios moterų rūbų mados, skaudžiai pažeidžiančios moters gerą vardą ir garbę, faktą, paveda vartoti tokius rūbus, kurie "nepažeistų moters kuklumo ir gėdos, tos dorybės stiprovės ir papuošalo". Tuo būdu Bažnyčia nesileidžia į madų smulkmenas, į rūbų kirpimą ir formą, tik nurodo mastą tos mados dorumui patikrinti.

Mada susiduria ir su valstybės įstatymais. Valstybė dažniausiai įsikiša į madų sritį tik ekonominiais sumetimais, kovai su prabanga. Tuo tikslu leidžiamieji įstatymai vadinami — Leges sumptuariae — prabangos reikalų įstatymai. Tokie įstatymai nustato kiek kokiam drabužiui skirima medžiagos, kiek kokiam apavui odos ir t.t. Kitur buvo tokie įstatymai leidžiami luominiais sumetimais. Taip pv. ne bajorų kilmės žmonėms buvo draudžiama karmazino rūbus dėvėti, šleifai arba uodegos prie moterų drabužių ir kita. Dvidešimtojo amžiaus pradžioje Turkų sultonų religiniais motyvais buvo draudžiama moterims veido audeklo šydu — čarčafu keisti Europos moterų pavyzdžių tinklėliais. Bendrai mūsų laikais įstatymdavystės (išskyrus Rytus) neįsiterpusia madomis, kol jos neįžeidžia viešosios doros. Reikia pasakyti, kad toks kriterius yra labai liberalinis.

FILMAS

Dešimt Isakymų. Cecil B. DeMilles pastatymas. Filmas suktas Egipte ir Holywoode, kainavęs 13 mil. dolerių ir trukęs 10 metų jo užbaigimui. Bažnyčios teigiamai įvertintas ir rekomenduojamas. Įvade pats C. DeMilles kalba apie pagrindinę šio pastatymo temą: ar žmonės bus valdomi pagal despoto valią ar pagal Dievo Isakymus. Mozę vaidina Charlton Heston, kiti artistai: Yul Bryner, Ivonne De Carlo, Nina Foch, Judith Anderson, Sir Cedrick Harwick ir daugelis kitų. Filma tęsiasi 4 val., apimdama šv. Rašto "Exodus" Knygą.

Friendly Persuasion. Šeimos gyvenimo filmas iš civilinio karo laikų Amerikoje su Gary Cooper. Tinkamas suaugusiems ir vaikams. Vykusi iliustracija, kaip galima išspręsti asmeninius, šeimyninius bei socialinius konfliktus panaudojant draugišką įtikinimą.

MADOS

Kaip daugelis turbūt yra pastebėjusios šių metų mados labiausiai primena 20-30 metų laikotarpį. Laisvos švelnios linijos yra pagrindas visokiems pavairinimams. Dominuojančios spalvos susideda iš mėlynos ir visokių atspalvių žalios, mat, norima imituoti povandeninę augmeniją.

Šifonas yra mėgstamiausia medžiaga ir visi pagrindiniai madų kūrėjai ją vartoja viename ar kitame kūrinyje. Taip kad bliuskutės, suknelės, vakarinės suknelės, kepurė papuošalai yra pasiūti iš šifono.

Kepurės yra didelės, dažnai bryliais užlenktais ant akių. Labai spalvingos ir apdėtos įvairių rūšių gėlėmis.

Maudymosi kostiumai pailgėjo, su trumpais sijonukais, kartais plisuotais /pleated/. Einama prie kostiumų, kurie daugiau už dengtų kūną.

Bendrai imant, rūbai pailgėjo, bet dauguma madų patarėjų tvirtina, kad netikslu yra žiūrėti ar mados ilgėjo ar trumpėjo, bet reikia prisitaikinti ilgį prie kiekvieno žmogaus.

Apžvalga

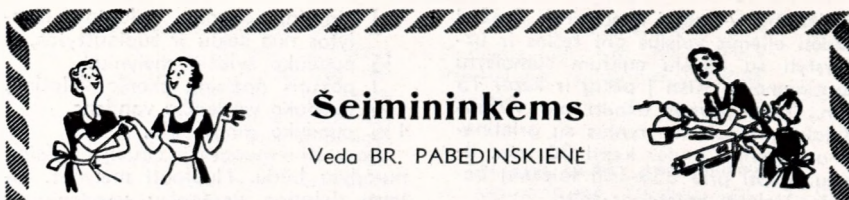
Clevelando lituanistinė mokykla

Clevelandas turi puikiai suorganizuotą vysk. M. Valančiaus vardo lituanistinę mokyklą, kuri veikia trimis grupėmis.

Antano ir Vitalijos Tamulionių didelių pastangų ir rūpesčių dėka, visos trys grupės veikia gražiai ir sklandžiai.

Per visas tris grupes lietuvių vaikų yra virš 220. Mokykloje dirba šie pasišventę mokytojai: A. ir V. Tamulioniai, A. Augustinavičienė, Astrauskienė, V. Kavaliūnas, Stef. Stasiene.

Kad mūsų lietuviška mokykla lietuvių atžvilgiu stovi augščiau, prie to daug prisideda ir kleb. kun. V. Vilkučiai. Jis ne tik kas metai paaugvoja dideles sumas pinigų, bet ir rūpinasi, kad lietuvių tėvų vaikai šią mokyklą lankytų.

Šeimininkėms

Veda BR. PABEDINSKIENĖ

Midus

Penkiems galionams midaus imti:
7 kvortas medaus,
14 kvortų vandens,
1 saują kadugių uogų,
1 saują apynių /gerai suspaustų/,
2 muškato riešutus /nutmeg/,
1 unciją mielių, paruoštų žemiau nurodytu būdu.

Medų sumaišyti su vandeniu ir įdėjus prieskonius virti pusę valandos, nugraibant putas. Prieskonius virimui paruošti šitaip: kadagių uogas ir muškato riešutus sutrinti ir kartu su apyniais sudėti į medžiaginį maišelį /gali būti dvigubas merlius/, kurį įdėti į verdantį medaus - vandens skiedinį.

Skiedinį išvirus, jį atšaldyti maždaug iki 100 laipsnių, supilti į 5 galionų talpos bonką ir sudėti mieles. Bonka turi būti pripilta ne visai pilna. Nuo bonkos kaklo apačios iki viršaus palikti tuščią tarpą — apie 4 inčius.

Mielės paruošiamos šitaip: viena uncija mielių ir vienas šaukštelis cukraus įdėti į pusę stiklinės to paties midaus skiedinio; išmaišyti, padėti šiltai /ne karštai!/. 10-15 minučių, kol mielės pradės putoti, ir po to jas supilti į gaminamo midaus bonką. Ją gerai užkimšti; kamštis turi būti su skylute stikliniam vamzdeliui, per kurį galėtų išeiti rūgimo metu atsirandančios dujos. Vamzdelis vartojamas panašios formos, kaip vyną gaminant.

Rauginti apie 6 mėnesius truputį žemesnėje negu normalioje kambario temperatūroje /60 laipsnių/. Midui išrūgus, supilstyti į bonkas su pagalba sifono /guminė žarnelė/, kad nesujudinus drumzlių iš apačios. Po mėnesio laiko gėrimą galima jau vartoti. Midų bonkose ilgiau laikant, jo kokybė gerėja.

Serbentų gėrimas

Išplakti 2 puod. serbentų želė /jelly/ ir putas, pridėti 2 puod. verdančio vandens, 2½ puod. apelsinų sunkos ir ⅔ puoduko citrinos sunkos. Atšaldyti. Prieš duodant gerti įpilti 1 kvortą ginger ale ir ploną apelsinų riekučių. Įmesti susmulkinto ledo ir gerti.

Kepenų paštetas

1½ svaro kepenų,
½ svaro veršienos,
½ svaro Crisco riebalų, margarino arba sviesto,
5 kiaušiniai,
3 riektės baltos duonos,
1 svogūnas,
1 šaukštelis druskos,
¼ šaukštelio cukraus, truputis pipirų.

Veršiuko kepenis užpilti vandeniu ir kaitinti, kol vanduo pradės lengvai virti; nusunkti, užpilti šaltu vandeniu ir vėl kaitinti. Taip kartoti 4-5 kartus. Po to kepenis ir virtą veršieną permalti du kartus, įdėti kepintą svogūną, mirkytą baltą duoną, trynius /juos dėti sukančią po vieną/ ir prieskonius; viską gerai išsukti ir įdėti iš-

plaktus baltymus. Viską išmaišius, dėti į formą išteptą riebalais. Kepti apie 30-40 minučių prie 350 laipsnių. Paštetą iškepus, jį atšaldyti ir išversti iš formos; papuošti įvairiomis daržovėmis. Paštetas valgomas užtepus jį ant baltos duonos; prie to gali būti vartojamos ir žalios daržovės.

Kumpis drebučiuose

1 svaras rūkyto kumpio,
½ svaro sviesto arba Crisco riebalų,
1 kiaušinis,
1 didelis svogūnas,
1 riektė mirkytos baltos duonos,
2-3 šaukšteliai druskos,
½ šaukštelio pipirų.

Kumpį išvirti, permalti du kartus per mašinėlę, sudėti svogūną, visus prieskonius, mirkytą pyragą ir vėl permalti. Įdėti druską, kiaušinį ir labai gerai išsukti. Sudėti į tokią lėkštę, kokią formą norima gauti. Apdėti kapotais drebučiais ir papuošti daržovėmis.

Drebučių paruošimas:

2 puodukai buljono,
3 želatinos lapeliai /arba atitinkamas kiekis želatinos miltelių/.

Išvirti švarų buljoną, jį ataušinti ir sudėti želatiną. Kai buljonas su želatina atšals ir susidarys drebučiai, juos sukapti ir uždėti ant ištrinto kumpio.

Špinatai prancūziškai

2 svarai virtų špinatų,
2 šaukštai sviesto,
1 arb. šaukštelis druskos,
¼ arb. šaukštelio pipirų,
½ arb. šaukšt. muštardos miltelių,
½ puoduko grietinės,
1 kietai virtas smulkiai piaustytas kiaušinis.

Išleisti sviestą ir sudėti prieskonius. Nusausinti išvirtus špinatus ir smulkiai sukapti. Į špinatus sudėti sviestą su prieskoniais ir grietinę, gerai šakute išmaišyti. Duodant į stalą užbarstyti kopotų kiaušinių.

Pyragas su persikais /peaches/

2 puod. sijotų miltų,
½ arb. šaukštelio kepimo miltelių,
½ arb. šaukšt. druskos /nebūtina!/,
1 puodukas cukraus,
½ puoduko sviesto ar margarino,
12 pusiukių persikų šviežių ar iš dėžučių,
1 arb. šaukštelis cinamono,
2 kiaušinių tryniai,
1 puod. kremui grietinės ar rūgšties grietinės.

Persijoti miltus, kepimo miltelius, druską ir 2 valg. šaukšt. cukraus kartu į bliūdą. Įdėti sviestą ar margarino ir piaustyti su dviem peiliais arba su tam tikru įrankiu riebiai tešlai piaustyti, kol miltai sulips su riebalais ir pasidarys smulki zacirka. Dėti tešlą į keturkampę pyragams kepti keptuvę, gerai su rankomis prispausti prie dugno ir iškloti keptuvės šonus, gerai prispausti, kad laikytųsi. Nulupti šviežius persikus ir perpjauti per pusę, jei

iš dežučių — gerai nusausti. Gražiai uždėti eilėmis vaisius ant tešlos ir užbarstyti su likusiu cukrum sumaišytu su cinamonu. Kišti į pečių ir kepti 15 min., tada išimti užpilti ant viršaus išplaktus kiaušinių trynius su grietine ar grietine ir dar kepti 30 min. ilgiau. Kepti prie 350-400 laipsnių pečiuje. Valgyti karštą ar šaltą.

Makaronų salotai

Proporcija:
2 puodukai makaronų /8 oz./,
1/2 puoduko majonezo,
1/2 puoduko pieno,
1 valg. šaukštas paruoštų krienų,
1/2 arb. šaukšt. paprikos,
2 valg. šaukštai acto,
1/2 arb. šaukšt. druskos,
2 riektės virto kumpio,
1 vidut. agurkas, piauštytas pailgai,
1/4 puod. piaustyčių ridikėlių,
2 pomidorai,
2 kietai virti kiaušiniai.
Užvirinti 3 kvartas vandens, įdėti 2 valgomus šaukštus druskos, sudėti makaronus ir virti juos atidengus. Išvirus supilti į sietelį, perpilti šaltu vandeniu ir duoti ataušti.

Sumaišyti majonezą, pieną, krienus, papriką, druską, kumpį /supiaustyti pailgai kaip degtukai/ ir agurkus. Į tą mišinį sudėti makaronus ir lengvai išmaišyti. Iškloti stiklinio salotų indo dugną piaustytais ridikėliais, sudėti makaronų salotus, viršų apibarstyti kapotais kietais kiaušiniiais ir kraštus papuošti piaustytais pomidorais /tomatais/.

Saldusis su braškėmis

Proporcija:
1 pokelis braškių prieskonio želatino /Jello/,
1 dėžutė šviežių braškių,
1 valg. šaukštas želatino be prieskonio /Davis/,
1/4 puoduko romo ar konjako,
1/2 puoduko verdančio vandens,
3 valgomi šaukštai cukraus,
2 puodukai grietinės kremui,
1 1/2 valgomo šaukšto cacao,
1/4 puoduko šalto vandens.
Padaryti braškių želė kaip nurodyta ant pakučios, duoti atvėsti kol pradės stingti. Išplauti ir nuvalyti braškes ir sumaišyti su stingstančia želė. Supilti į 1 1/2 kvartos didumo formą ir duoti sušalti iki kietumo. Išleisti 1 1/2 arb. šaukšt. be prieskonio želatino alkoholyje ir pridėti 1/4 puoduko verdančio vandens. Įmaišyti 1 1/2 valg. šaukšto cukraus ir duoti ataušti. Kietai išplakti 1 puoduką kremui grietinėles, palengva supilti ataušintą želatiną, visa laiką plakant. Daboti neperplakti, kad nepasidarytų sviestas. Išplaktą grietinėlę užpilti ant užšaldytų braškių ir duoti atšalti kol sustings, maždaug 2 val.

Išleisti likusius 1 1/2 arb. šaukšt. želatino šaltam vandenyje ir pridėti 1/4 puod. verdančio vandens. Sumaišyti kartu cacao ir 1 1/2 valg. šaukšt. cukraus, pridėti želatiną ir duoti ataušti. Išplakti 1 puod. kremo, pridėti po truputį išleistą želatiną ir cacao. Supilti ant užšaldytos grietinės sluogsnio ir duoti sustingti. Gaunasi trijų sluogsnų saldusis. Daryti geriau iš vakaro.

Mėlynų saldusis

Proporcija:
1/2 puod. vynuogių be sėklų ir nuvalytų nuo kotelų,

1 vidutinis obuolys nuluptas, išvalytas nuo sėklų ir supiaustytas,
1/2 puoduko šviežių mėlynų,
1 pokutis apelsinų skonio želatino,
1/2 puoduko verdančio vandens,
1 1/2 puoduko ginger ale.

Paruošti vynuoges ir obuolį augščiau nurodytu būdu. Nuplauti mėlynas. Išleisti želatiną verdančiu vandeniu ir pridėti ginger ale. Tada sudėti visus vaisius, supilti į formą ar šiaip šaldymui indą ir čaldyti kol sustings.

Kepant pyragaičius /merangas/ iš baltymų, kad baltymai būtų tvirtesni, prieš plakant įdėti arbatinį šaukštelį kepimo sodos.

Norint atmatuoti 1/2 puoduko neįlydyto sviesto, reikia pripilti puoduką iki pusės vandens ir dėti sviestą gabalėliais. Kai vanduo pasieks puoduko viršų, puoduke esąs sviestas sudarys 1/2 puoduko.

Pagrindinės taisyklės ryžių virimui

2 puodukai vandens,
1 arbatinis šaukštukas druskos,
1 puodukas ryžių.
Užvirinti vandenį su druska puode su gerai pritaikintu dangčiu. Įberti palengva ryžius į verdantį vandenį ir duoti užvirti. Glaudžiai uždengti ir duoti virti ant labai mažos ugnies 14 min. neatidengiant dangčio. Ryžiai gali stovėti karšti po išvirimo apie 1/2 val., jei dangtis nebus nuimamas. Maišyti ryžius su šakute, ne su šaukštu.

Nusausti ryžius po išvirimo nuimant dangtį ir duodant išgaruoti vandeniui ant lengvos ugnies.

Virtus ryžius galima išlaikyti vėlesniam vartojimui sudėjus juos į uždenktą plastikinį indą ir užšaldant šaldytuve.

Atšildyti ryžius laikytus šaldytuve: sudejus į puodą su pora šaukštų vandens, gerai uždengti ir pastatyti ant lengvos ugnies. Už kelių minučių jie bus karšti ir purūs.

1 puodukas nevirtų ryžių padaro 3 puodukus virtų ryžių.

Išbalinimui ir išvalymui ryžių užpilti kelis lašus acto ar citrinos sunkos. Actas gerai kur valgymui vartojamas kietas vanduo.

1/2 puoduko virtų ryžių užtenka vidutiniai 1 asmeniui. Vieno puoduko nevirtų ryžių užtenka 5 asmenims.

Norint gauti įvairesnį skonį ryžiams, juos virti tomatų sunkoje ar buljone.

Vandenį nuo ryžių virimo galima vartoti sosams ar sriuboms.

PRAKTIŠKI PATARIMAI

★ Jeigu sušildysi citriną arba apelsiną pirm išspaudžiant, bus beveik dvigubai sulčių.

★ Svogūnus lupant, patrink rankas druska ir nuplauk šaltu vandeniu, pirm negu karštu, dings kvapas.

★ Jeigu nori nuimti žuvų žvynus greit, tai įkišk į verdantį vandenį ir greit išimk.

★ Jeigu įdėsi į krosnį vandens dubenį, tai kepami pyragai ar mėsa nepadžius.

★ Į šaldytuvą nedėk stipraus kvapo valgių neuždenkus, gali pakenkti kitiems valgams.

★ Kuomet darai pyragą su razinkomis, įdėk pirmiau razinkas negu miltus,

tai jos bus geriau išsiskirstę po visą pyragą ir nenusės į apačią.

★ Pirmą negu įdėsi vaisius į pyragą - pajų, patepk apatinę plutą su gerai išplaktu kiaušinio baltymu, tešla neprisunks sunkos.

★ Druskos žiupsnelis sulauko pieno nuo sugyžimo šiltame ore.

★ Sušlapinus žalias bulves galima daug ploniau nulupti odą.

★ Dažant langų ar paveikslų remus stiklo kraštus reikia gerai ištepti miltu. Patekę ant stiklo dažai tada bus lengvai nuimami švelniu skudurėliu.

★ Kad nuimti įvairius pūkelius nuo tamsių perkeltinių suknelių po plovimo, reikia jas gerai išskalauti tyrame vandenyje su actu. Visi pūkeliai pranyks.

★ Jei nenorite praleisti telefoninio paskambinimo kai darbuojatės rūsyje, padėkite telefoną ant apversto didelio bliūdo prieš einant į apačią. Skambintį bus daug garsesnis, taip kad išgirsite jį ir rūsyje.

Pašto dėžutė

„...Labai ačiū už tą šviesią lietuvišką kibirkstėlę, kuri lyg senovės vaidilutė visą laiką kursto lietuvišką ugnelę. Su dideliu malonumu sutinku kiekvieną numerį. Atrodo, kad seni laikai — N. Vaidilutė grįžo. Žurnalas tikrai pergeras esamoms sąlygoms. Norisi dar palinkėti daug sėkmės Jūsų taip dideliame pasišventimo darbe, ir tegul nelieka nei vienos lietuviškos šeimos, kur „Moteris“ nerastų kelio. J. Matulionienė, Winnipeg“.

„...Kiekvieno „Moters“ numerio laukiau nekantriai, nes literatūros skirtos lietuviui moteriai, o ypač motinai, negausu. Ypatingai laukiami straipsniai vaikų auklėjimo klausimais. Turiu 8 1/2 mėnesių mergytę, kurią norime auginti lietuviškoje dvasioje, tad kiekvienas žiupsnelis informacijų iš mūsų pedagogų yra be galo naudingas. Gaila, kad taip retai „Moteris“ mus aplanko, nes tai toks mielas svečias. Regina Dapkuvienė, Chicago“.

„Atsidžiaugti negaliu kokia puiki yra „Moteris“! Tam mažam pasaulėly randi viską ką norėtum.

Dieve Jums padėk! K. Grigaitytė“.

„Pirmiausia dėkoju Jums už taip gražų žurnalą „Moterį“. Nesu jo užsiprenumeravęs, nes man kaip penkių vaikų motinai, yra perbrangu iškart mokėti pinigų. Bet aš perku kiekvieną numerį, kai tik pamatau knygyne, ir skaitau su malonumu, nes randu daug naudingų pasiskaitymų. Ačiū Jums už Jūsų darbą ir rūpestį, atliekant tokį naudingą darbą.

Jūsų Marytė Jūraitienė,
Sydney, Australia“.

Tarp mūsų kalbant...

Mano dvimetis sėdi ant grindų žaizdamas dantų pastos tūbele. Rėkė ligi kol gavo; dabar tyli, sukineja, bando atidaryti. Politika. Šitas primena man mano tėmą sekančiam "Bendix'o" posėdžiui: "Kaip apsaugoti lietuvę nuo politikos". "Bendix'o Klubas" — mes trys kaimynės: Teresė, Iše ir aš — Matilda. Mes retai galime išeiti iš namų. Taigi tenkinamės pirmadienių "klubo" diskusijomis (Teresė turi "Benaix" skalbtuvą), bei veikimu per spaudą.

Šitas "klubas" mane ir įgaliojo iširti dešinio ir kairio sparno nuomones kas link moterų dalyvavimo politikoje. Tilė, mat, skaito amerikoniškus žurnalus ir tenais mačiusi Lordo Halifax'o straipsnius apie pereito karo priežastis. Ji tai ir įnešė, kad mes turime iširti, kaip lietuvė moteris stovi šituose dalykuose.

Mano uždavinys nėra sunkus, nes Teresės Mikalojus atstovauja dešinį, o Tilės Adomas kairįjį sparną. Mano Tamošius eina viduriu, atseit, jis ne po šiam, nė po tam. Nuomonių skirtumą derina.

Taigi, kai Teresės Mikalojus ateina pasiskolinti žolei kirpti mašinos aš jom dalyką logiškai ir perstatau. Sakau, mes ieškome būdų, kaip apsaugoti lietuvę moterį nuo šitos politikos ir norime žinoti, kaip dešinysis sparnas į šitai žiūri. Mikalojus žiūri į mano atžalą ir vulgariai balsu nusikvatoja. "Žiūrek", kaip Tutis kiša dantų pastą atgal į tūbelę? Staiga surimtėjęs, aiškina: "Šitaip yra ir su politika". Jos negali sukišti atgal, kaip tos pastos. Užsidarysi nuo jos duris — ji pro raktą skylutę įsilįs. Gal jau užmiršai, kaip ji tave surasdavo ir palėpėje ir palovėje... Ji ir į puodą virtuvėje įsilipdavo. Nuo jos nė bažnyčioje nepasislėpsi. Popiežius įsakė paaugliams ir jauniui dalyvauti politikoje. Sako, nuodėmė jaunimui nesiinteresuoti politika ir viešaisiais reikalais. Nuodėmė, moteriške, suprantai. Jums geriau kad aš apie paskutinius Dioro kūrinius papoprinčiau.

Šitaip dešiniojo sparno suniekinta, aš savo problemą išdėčiau Tilės Adomui, kai jis žiebtuvėliui benzino pasiskolinti užėjo. "Žinai, Matilda, ir aš tavęs norėjau to paties klaušt", sako jis, kimšdamas tabaką į pypkę kairia ranka. "Mano šešiolikine, matai, užsigulus vakarais tokias knygas "Ką kiekviena gimnazistė privalo žinoti apie Socializmą!" Politinio klubo debatams ruošiasi. Ir šitokius klausimus man stato: "Tėte, kodėl tu kaire puse važiuoji? Ką jūs darėte kai tautininkai jus iš valdžios iškrapšė?" Varla! Kad būtų nebuvę tos emancipacijos, raštus — į pečių! uždarytum į tamsų kambarį, kad atsitokėtų, o dabar ką? Jūs pačios dėl to kaltos. Ilgai guodėsi kaimynas savo pažangiais vaikais. Mano problema tapo užmiršta, lyg neegzistuoti.

Taip dešiniojo ir kairiojo sparno apviltas, aš kreipiuosi į savo privinčiavotą atramą. (Jis iš visokio keblumo suranda išeitį). "Nueik pas Lyną", sako jis: "Anas, man regis, iš vadistinio bloko". Vadistinio bloko reikėjo gerkai paieškot, nes nė vienas nenorėjo prisipažinti jam priklauso. Visi dėjos kuo nors kitu. Pas Lyną reikėjo eit. Lynas, iš tikro, retkarčiais užeidinėja pas mano vyrą, tat ir mes suradom

reikalą. Lino nebuvo namie. Mus sukito Lynienė ir kiek nustebo pamačius mane. Sveičių turinti, jautėsi lyg nepatogiai, tačiau įvedė mus į priurkytą gyvenamą kambarį, kur prie alaus butelių sėdėjo trys vyrai ir lošė iš pinigų, paaiškino naujovišką pokerį "aš prezidentas - tu — prezidentas". Subruzdavo pamatę Tamošių. "Sėsk, sako, "mes čia egzistencija. Atseit valdžia Lietuvai sudarom. Kuo nori būt?" "Kad aš prie valdžios, kaip ir neturiu patraukimo", teisinasi Tamošius. "Mano žmona", sako "čia turi problemą". "I.S.!" sako vienas, "nenori būt valdžioj"! Žmonos problema!..." ir vėl pasinėrė lošime, tartum, negirdėjo ir neregėjo, kas aplinkui dėjos.

Pirmadienį buvo nutarta, kad sekančiam "Bendix'o" posėdžiui Tilė paruošia temą: Kas kiekvienai moteriškai privalo žinoti apie politiką?

Atsiųsta paminėti

Širdies Gelmė, Bruno Markaitis, SJ. Būtina kiekvienoje knygy lentynoje. Kaina \$2.

Kunigas Jonas nuo Kryžiaus, kun. Švagždžio biografijos metmenys, Simas Sužiedėlis. Graži, plataus masto biografija.

Juožas Grušas, Karjeristai II d. Išleido Nidos Knygų Klubas, 1956 m. 160 pusl.

Kazimieras Borėnas, Karališka diena. Nidos Knygų Klubas leidinys Nr. 17, 1957 m. 254 pusl.

Algirdas Landsbergis, Ilgoji naktis, Nidos Knygų Klubas leidinys Nr. 16, 1956 m. 175 pusl.

Jaunystės Maršas, Alfa Sušinskas, Naudingi pasiskaitymai jaunimui.

Lituanus, akademikų žurnalas anglų kalba. Prenumerata \$1. Eina 4 kartus metuose. 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N.Y. Visų remtinas, didelės vertės ir svarbos mūsų studentijos žygdarbis.

Literatūros Lankai Nr. 7. Neperijodinis literatūros ir kritikos leidinys. Red. adresas: K. Bradūnas, 1127 Bayard St., Baltimore 23, Md., USA.

Jaunimo Žygiai, krikšč. demok. jaunimo laikraštis, 560 Grant Ave., Brooklyn 8, N.Y.

Šypsenai...

Tarnautojas: Ar būtų man galima pasiliuosuoti nuo darbo šį popietį, kad galėčiau eiti su žmona į krautuves.

Bosas: /pasipiktinęs/ Ne!

Tarnautojas /pradžiugęs/: Ačiū. Labai ačiū.

Motiniai, norinčiai nupirkti savo dukrelei dovaną, parduotėja sako: "Miela ponija, šita yra labai puiki lėlė. Jūs ją paguldote ir ji užsimerkia taip, kaip gyva tikra mergytė."

"Aš manau", pastebėjo motina, atsidususi, "Jūs niekad neturėjot tikros savo mergytės."

AUKOS:

Kanados Liet. Kat. Mot. D-jos
Prisikėlimo parapijos skyrius
Toronto \$25.00

Naujos garbės prenumeratorės:

A. Matulionienė, Toronto, Ont. \$5.00
A. Bugailiškiene, Copetown, Ont. \$5.00
Kun. Laurinaitis, Columbus, Oh. \$5.00
E. Povilaitienė, Chicago, Ill. \$5.00
L. Remeikienė, Sudbury, Ont. \$5.00

Dviems metams užsisakė:

L. Vitiene, Hamilton, Ont.
Z. Dapkienė, Hartford, Conn.
B. Šimanskiene, Hartford, Conn.
E. Daugirdienė, Chicago, Ill.
E. Olšauskienė, Hamilton, Ont.
S. Surdokienė, Baltimore, Md.

Užsakė prenumeratorę dovanų:

Kun. J. Danielius, London, Ont. —
O. Pranckevičienei, Oldenburg, Vok.
Pr. Odenas — S. Mackevičienei,
Omaha, Nebr.
J. Laikūnaitė — mamytei K. Laikū-
nienei, Cleveland, Ohio.
J. Virbalis — seseriai D. Gatautienei,
Cleveland, Ohio.
P. Butkienė — dukrai N. Brazis,
Phoenix, Ariz.
p. Chmieliauskienė — dukrai I. Bu-
ženienei, Los Angeles, Cal.
B. Malcenienė — R. Petrauskieni,
Chicago, Ill. ir E. Vyšniauskieni, Stutt-
gart, Vokietija.
L. Gailiūšienė — A. Bikinienei, Chi-
cago, Ill. ir B. Daukantienei, Cleve-
land, Ohio.
D. Vaidilienė, Toronto, Ont. — Z.
Matulevičienei, Chicago, Ill.
O. Malko, Chicago, Ill. — A. Bun-
gardaitei, Liege, Belgija.
O. Ivarauskienė, Paterson, N.J. —
R. Durickaitie, Putnam, Conn.
D. Krivickienė — E. Matulaitienei,
Richmond Hill, New York.
R. Orintaitė — motinai R. Orintie-
nei, Cleveland, Ohio.
A. Orintaitė — motinai A. Orintinei,
Cleveland, Ohio.
A. Vaškevičienė, Toronto, Ont. — L.
Macevičienei, Oshawa, Ont.
Kun. Laurinaitis — G. Poderienei,
Columbus, Ohio.
P. Sodeika — L. Sodeikienei, Cicero,
Illinois.
D. Balchas, Chicago, Ill. — uošvei
A. Balchas, Milton, Mass.
J. Mikulionienė — motinai J. Mi-
čiūnienei, Toronto, Ont.
B. Galeckienė, Chicago, Ill. — duk-
rai D. Mažiulienei, Chicago, Ill. ir duk-
rai A. Galeckaitie, Chicago, Ill.

Naujai platintojai p. E. Ribokienei,
Omaha, Nebr., prisiuntusiai 14 nau-
jų prenumeratorių, mūsų nuoširdi padėka.

Sveikatingumo ir mandagumo dėsniai
reikalauja, kad prie stalo žmogus sėdėtų
švariais drabužiais, švariomis rankomis
ir švaria bei malonia kalba.

Dr. Al. Račkus.

Tarė lietaus lašas dulkei — Šis tave
sutvarko: tavo vardas — purvas.

Pesimistas yra žmogus, kuris už-
gesina šviesą, kad pamatytų kaip
tamsu.

Prenumeratorių parėmusios žurnalą

/Tęsinys iš praeito nr./

A. Jasaitytė, Chicago, Ill.	\$3.00	Z. Ščepanavičienė, Toronto,	\$3.00
A. Jasinskis, Calumet City, Ill.	\$3.00	A. Šenbergienė, Cleveland, Ohio	\$3.00
P. Jasienė, Paterson, N.J.	\$3.00	K. Senulienė, Paterson, N.J.	\$3.15
S. Jaškulienė, Detroit, Mich.	\$3.00	J. Šimaitienė, Chicago, Ill.	\$3.00
J. Jokubaitienė, Detroit, Mich.	\$3.00	B. Šimanskienė, Hartford, Conn.	\$3.00
J. Juozaitienė, Hamilton, Ont.	\$3.00	B. Skvereckienė, Chelmsford	\$3.00
T. Jurkūnaitė, Chicago, Ill.	\$3.00	B. Šlajienė, Chicago, Ill.	\$3.00
G. Juršenaitė, Chicago, Ill.	\$3.00	I. Sprindienė, Chicago, Ill.	\$3.00
E. Kačinskienė, Worcest., Mass.	\$3.15	G. Stančiuvienė, Verona, N.J.	\$3.00
O. Kalvaitienė, Cleveland, Ohio	\$3.00	S. Stanišienė, Detroit, Mich.	\$3.00
S. Kalvaitienė, Welland, Ont.	\$3.00	P. Stanišienė, Cleveland, Ohio	\$3.00
A. Kaminskienė, F. William, Ont.	\$3.00	I. Stankaitienė, Cleveland, Ohio	\$3.00
O. Kanaukienė, Brooklyn, N.Y.	\$3.00	A. Staniulienė, Detroit, Mich.	\$3.15
K. Kapteinienė, Chicago, Ill.	\$3.00	Kun. A. Sušinskas, Pittsburgh,	\$3.00
V. Karaitis, Chicago, Ill.	\$3.00	B. Taoras, Pittsburgh, Pa.	\$3.00
J. Karklienė, Chicago, Ill.	\$3.00	A. Trimakienė, Cicero, Ill.	\$3.00
V. Kaunienė, Cleveland, Ohio	\$3.00	S. Urbonienė, Walled Lake,	\$3.00
Z. Kazlas, Marion, Ind.	\$3.00	R. Uselienė, Brooklyn, N.Y.	\$3.00
O. Kazlauskienė, Brockt., Mass.	\$3.00	L. Vadopalienė, Chicago, Ill.	\$3.00
B. Kemežaitė, Chicago, Ill.	\$3.00	E. Vaičiulienė, Pembroke, Ont.	\$3.00
J. Klemejerienė, Woodhaven,	\$3.00	J. Vaičiūnienė, Cicero, Ill.	\$3.00
A. Kšivickienė, Hamilton, Ont.	\$3.00	D. Vaidilienė, Toronto, Ont.	\$3.00
O. Kudukienė, London, Ont.	\$3.00	E. Vainauskienė, Jamaica, N.Y.	\$3.00
V. Kulbokienė, So. Boston, Mass.	\$3.00	B. Vaitkūnaitė, Detroit, Mich.	\$3.00
F. Kuncaitienė, Omaha, Nebr.	\$3.00	E. Vaitkūnienė, St. Paul, Alta.	\$3.00
M. Kuprienė, Chicago, Ill.	\$3.00	O. Valienė, Detroit, Mich.	\$3.00
E. Kutkienė, Detroit, Mich.	\$3.00	A. Valukonienė, Detroit, Mich.	\$3.00
L. Kuzmickienė, Paris, Ont.	\$3.00	J. Varaneckienė, Chicago, Ill.	\$3.00
O. Kuzminskienė, Omaha, Nebr.	\$3.00	B. Vasiienė, Jamaica Plain,	\$3.00
S. Laniauskienė, Cleveland, Ohio	\$3.50	A. Vaškevičienė, Toronto, Ont.	\$3.00
K. Lapienė, Chicago, Ill.	\$3.00	N. Vaznelienė, Chicago, Ill.	\$3.00
E. Lauciūtė, Chicago, Ill.	\$3.00	B. Venskuvienė, Paris, Franc.	\$3.00
K. Lelešiūtė, Toronto, Ont.	\$3.00	E. Vilimaitė, Chicago, Ill.	\$3.00
M. Lendraitienė, So. Boston, M.	\$3.00	G. Viliušytė, Chicago, Ill.	\$3.00
J. Lieponienė, Chicago, Ill.	\$3.00	M. Vilutienė, E. Chicago, Ind.	\$3.00
A. Liudžius, Los Angeles, Cal.	\$3.00	E. Vilutienė, Chicago, Ill.	\$3.50
A. Malaškevičienė, Winnipeg	\$3.00	P. Vosylienė, Est. de S. Paulo	\$3.00
A. Mališienė, Ville St. Laurent	\$3.00	V. Yčienė, Toronto, Ont.	\$3.00
V. Masilionienė, Cleveland, Ohio	\$3.00	O. Zailskienė, Cicero, Ill.	\$3.00
p. Matulevičienė, Toronto, Ont.	\$3.00	A. Žičkienė, Chicago, Ill.	\$3.00
A. Mažaitienė, Sudbury, Ont.	\$3.00	S. Žiedonienė, Cleveland, Ohio	\$3.15
S. Mažionytė, Chicago, Ill.	\$3.00	O. Žilinskienė, Cleveland, Ohio	\$3.15
V. Mazoliauskas, Cleveland,	\$3.00	O. Žygiienė, Cleveland, Ohio	\$3.00
J. Mickalavage, Friedensburg,	\$3.00	A. Zubienė, Montreal, Que.	\$3.00
M. Mikailienė, Detroit, Mich.	\$3.00	A. Žukienė, Woodhaven, N.Y.	\$3.00
M. Mikonienė, Cleveland, Ohio	\$3.00	D. Bajalienė, Newcastle, Austral.	\$3.15
J. Mikulionienė, Detroit, Mich.	\$3.00	D. Bilaišienė, Chicago, Ill.	\$3.00
S. Miniotienė, Toronto, Ont.	\$3.00		
S. Didžiulienė už H. Mošinskienę, Sao Paulo, Brazilija	\$4.00		
B. Mozuras, Montreal, Que.	\$3.00		
E. Mueller, Freudstadt, Vok.	\$3.00		
G. Musteikienė, Chicago, Ill.	\$3.00		
J. Navakienė, Omaha, Nebr.	\$3.00		
B. Navickienė, Brooklyn, N.Y.	\$3.00		
J. Orentienė, Cleveland, Ohio	\$3.00		
S. Orvidienė, Hamilton, Ont.	\$3.00		
I. Pabilionienė, Omaha, Nebr.	\$3.00		
E. Pajaujienė, Worcester, Mass.	\$3.00		
A. Paukštaitienė, Montreal, Que.	3.00		
L. Paulavičienė, Chicago, Ill.	\$3.25		
O. Petrašiūnienė, London, Ont.	\$3.00		
D. Picabia, Flushing, N.Y.	\$3.00		
M. Plaušinitienė, Brockton, M.	\$3.00		
V. Prunskienė, Chicago, Ill.	\$3.00		
A. Prunskytė, Chicago, Ill.	\$3.25		
J. Pumpolienė, Philadelphia, Pa.	\$3.00		
E. Radzevičiūtė, Chicago, Ill.	\$3.00		
L. Raubienė, Grand Rapids,	\$3.00		
I. Regienė, Oak Lawn, Ill.	\$3.00		
E. Ribokienė, Omaha, Nebr.	\$3.00		
Kun. K. Rickus, Simcoe, Ont.	\$3.00		
S. Rickutė, Chicago, Ill.	\$3.00		
M. Rimkienė, Vittoria, Ont.	\$3.50		
B. Rumšienė, Chicago, Ill.	\$3.50		
Kun. A. Sabas, Sudbury, Ont.	\$3.00		
M. Sabaitaitienė, Cleveland,	\$3.00		
S. Sakalauskienė, Chicago, Ill.	\$3.00		
M. Šaulienė, Peterson, N.J.	\$3.00		

U. Brazauskienė, Cleveland,	\$3.00
M. Butkienė, Detroit, Mich.	\$3.00
S. Ciplijauskienė, Toronto, Ont.	\$3.00
B. Čiunkienė, Detroit, Mich.	\$3.00
E. Deveikienė, Chicago, Ill.	\$3.00
A. Dubauskienė, Medellin, Col.	\$3.00
J. Duncienė, Detroit, Mich.	\$3.00
O. Eikiniene, Brockton, Mass.	\$3.00
T. Griniene, Chicago, Ill.	\$3.00
O. Ivanauskienė, Paterson, N.J.	\$3.00
A. Januškienė, Dorchester, Mass.	\$3.00
N. Juškienė, Chicago, Ill.	\$3.00
Dr. N. Juškenas, Cleveland	\$3.00
L. Jušienė, Kenosha, Wisc.	\$3.00
S. Kanavičienė, Philadelphia, Pa.	\$3.00
G. Karalienė, Cleveland, Ohio	\$3.00
O. Karalienė, Los Angeles, Cal.	\$3.00
S. Kilienė, E. Chicago, Ind.	\$3.00
B. Krikščiukaitienė, Dorchester	\$3.00
L. Krikščiukaitienė, W. Hartford	\$3.00
I. Kubiliūnienė, Philadelphia	\$3.00
J. Kurauskienė, Swan River, Man.	\$3.00
Z. Liaukonienė, Cleveland, Ohio	\$3.00
B. Martinkienė, Jamaica Plain,	\$3.15
V. Mažeikienė, Delhi, Ont.	\$3.00
O. Mihelich, Cleveland, Ohio	\$3.00
E. Misiūnienė, Omaha, Nebr.	\$3.50
M. Prikockienė, Cleveland, Ohio	\$3.00
E. Pristernik, Paterson, N.J.	\$3.00
S. Ramanauskienė, Philadelphia	\$3.00
A. Sandargienė, Cleveland, Ohio	\$3.00
P. Šetikiene, Brooklyn, N.Y.	\$3.00
A. Stempužienė, Cleveland, Ohio	\$3.00
V. Šukienė, Cleveland, Ohio	\$3.00
Kun. dr. S. Valiušaitis, Brooklyn	\$3.00
A. Vaitienė, Cleveland, Ohio	\$3.00
J. Varnienė, Brockton, Mass.	\$3.00
A. Virbilytė, Cleveland, Ohio	\$3.00
M. Žukauskienė, Philadelphia	\$3.00

Mes nuoširdžiai visoms dėkojame už priedą prie prenumeratos.

MIELOS PRENUMERATORĖS

Džiaugiamės prenumeratorių skaičiaus didėjimu. Dedame pastangas, kad "Moteris" visoms būtų įdomi ir prieinama kaip turinio, taip ir kainos atžvilgiu. Daug gelbsti mums neušilstama energija ir pasišventimas bendradarbių ir platintojų. Joms visoms mūsų nuoširdi padėka.

Su žurnalo išsivystymu kartu auga ir jo leidimo išlaidos. Finansinis klausimas labai opus. Bet tikimės, kad prenumeratorių eilės dar vis didės ir "Moteris" atsistos ant stipresnių kojų.

Mūsų piniginei naštai palengvinti, norime priminti, kad yra neatsilyginusių už šių metų prenumeratą. Maloniai prašytume neatidėliojant atsilyginti. Pinigus siųskite money orderiu, paprastu čekiu arba banknotus įdėjus į voką. Nereikės eiti nei į paštą, nei į banką. Plačiau apie pinigų siuntimą esame rašę pereiname numeryje. Ypačiai prašytume nedelsi su atsilyginimu dar nesumokėjusias už 1956 m., nors tokių tėra tik išimty.

Primerame dėl adresų keitimo ir esamųjų patikslinimo. Radę klaidas tuojau praneškite. Keičiant gyvenamą vietą, galimai anksčiau praneškite naują adresą, kartu primenant ir senąjį, nes būna vienos pavardžių. Didėsi miestai reikalauja, kad būtų žymimas ir miesto pašto zonos numeris /pav. Chicago 32, Ill.; Toronto 9, Ont. ir pan./ Tikslus adresas pagreitina žurnalo pristatymą ir apsaugoja nuo pražuvimo.

Už viską ačiū!

Administracija.

LIETUVIŠKA

RADIO

VALANDELE

"Tėvynės Prisiminimai"

Kiekvieną šeštadienį
nuo 12 val. iki 1 val. vidudienį
iš Toronto stoties CKFH
Banga 1400
ir kiekvieną pirmadienį
nuo 8 val. iki 9 val. vakaro
iš Toronto stoties CHUM
Banga 1050

Programos vedėjas

J. R. SIMANAVIČIUS

132 Havelock St.,
Toronto 4, Ont.
Tel. LE. 4-1274

Žurnalas gaunamas :

Kanadoje:

Hamilton, Ont.:

J. Ambraziejienė — 15 Elm St.,
K. Meškauskienė — 492 Wilson St.,
Z. Orvydas — 24 Queensdale E.,
J. Pleinys — 87 Sanford Ave. S.,
L. Skripkutė — 133 Bold St.

Montreal, Que.:

O. Stankūnaitė — 591 Gerald Ave.,
Ville Lasalle,
S. Petrauskienė — 6546 30th Ave.,
Rosemount,
Spaudos Kioskas — 1465, De Seve,
Montreal 20, Que.
M. Gaputytė — 7510 1st Ave.,
St. Michel,

Sudbury, Ont.:

Kun. A. Sabas — 68 Joseph St.

Toronto, Ont.:

O. Jonaitienė — 180 Glenholme Ave.,
A. Kuolas — 49 Oakmount Rd.,
J. Smolskis — Prisikėlimo par. knyg.,
B. Pabedinskienė — 287 Indian Rd.,

Windsor, Ont.:

I. Statkevičius — 1156 Mercer St.

Jungtinės Amerikos Valstybės:

Baltimore, Md.:

K. Bradūnas — 1127 Bayard St.,
Baltimore 23, Md.

Brooklyn, N.Y.:

"Laima" — 496 Grand St.,
Brooklyn 11,
p. Sandanavičienė — 195 N. 6th St.,
Brooklyn 11,

Brockton, Mass.:

E. Grušienė — 135 Ames St.

Boston, Mass.:

S. Minkus — 502 E. Broadway,
So. Boston 27, Mass.

Chicago, Ill.:

A. Prunskytė — 3038 So. Emerald
Ave., Chicago 16, Ill.,
J. Karvelis — 3322 So. Halsted St.,
Chicago 8, Ill.,
"Marginiai" — 2511 W. 69 St.,
Chicago 29, Ill.,
"Terra" — 3333 So. Halsted St.,
Chicago 8, Ill.,
A. Rugytė — 5725 So. Artesian Ave.,
Chicago 29, Ill.,
S. Penčyla — 4501 So. Talman Ave.,
Chicago 32, Ill.

Cicero, Ill.:

G. Babrauskienė — 1436 So. 50th
Ave., Cicero 50, Ill.

Cleveland, Ohio:

L. Gailiūšienė — 1249 E. 82 St.,
Cleveland 3, Ohio,
J. Damušienė — 1429 E. 93 St.,
Cleveland 6,

Detroit, Mich.:

A. Barakauskas — 2705 24th St.,
Detroit 16,
Vl. Pauža - "Neringa" — 1906 25th
St., Detroit 16, Mich.,
M. Rabašauskienė — 2135 Campbell,
Detroit, Mich.,
V. Kundrotienė — 3768 Kendall Ave.,
Detroit 38, Mich.

Los Angeles, Calif.:

V. Prišgintas — 1418 Coronado Terr.,
Los Angeles 26, Calif.

Paterson, N.J.:

M. Šaulienė — 61 Lafayette St.

Putnam Conn.:

Immaculate Conception Convent.

Philadelphia, Pa.:

K. Čikota — 3480 W. School House
La., Philadelphia 44, Pa.,

Worcester, Mass.:

E. Pauliukonis — 9 Aetna St.

Waterbury, Conn.:

V. Vaitkus — 10 John St.,

Anglijoje:

London: D. Daunoraitė, 49 Thornton
Ave., London W. 4.
P. Nenortienė — 1-2, Ladbroke Gdns.,
London W. 11,
p. Vikantienė — 10, Blythe St.,
London E. 2,
D. Fidlerienė — 48, Henry Rd.,
West Bridgeford, Nottingham,

Argentina:

Buenos Aires: U. Šilaikienė, Mendoza,
2280 Avellaneda.

Brazilija:

Sao Paulo: Kun. P. Ragažinskas, C.P.
4118.

Australija:

Essendon, Vic.: V. Vaitiekūnienė,
2 Schofield St.
Semasphore, S.A.: G. Vasiliauskiene,
23 Copin St.
Lewisham, N.S.W.: Kun. P. Butkus,
Christian Brothers College.
J. Arminas — 35 Cator St.,
Hindmarsh, So. Australia,
N. Butkūnas — 9 Cowper St.,
St. Kilda, Vic.

Kolumbijoje:

K. Didžiulienė — Carrera 31A
No 26A-73, Bagota
Medellin: p. Totoraitienė, Carrera 52
No. 62-63.

Venecueloje:

Kun. A. Perkumas — Seminario Sale-
siano, Altamira, Caracas

Taip pat žurnalas gaunamas Amerikoje
ir Kanadoje didesnių vietovių liet. kny-
gynų kioskuose bei knygynuose.